

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHALY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári
cskek száma:
25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én és 15-én
Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Anya és fia.

A legrútabb emberi tulajdonságok közé tartozik a hálátlanság. Megfeledkezés arról a szeretetről és jóságról, amelyben valaki részesített. Hátha ráadásul még meg is bántjuk a jótevőnket! Erre a magyar embernek nincs is megfelelő szava, mert a magyar hálás és hűséges fajta. Ezért bélyegzi meg a falu romlatlan népe a becsületes szülők elrugaszkodott gyermekét s ezért nem hagyja szó nélkül a csendőr sem, ha a gyermek gorombáskodik vagy éppen erőszakoskodik a tehetetlen szülővel, ami a népünk szemében a legnagyobb bűn. Minden család magánügye ugyan, hogy tagjai milyen formában érintkeznek egymással s míg törvényt nem sértenek ezzel, a csendőrnek szolgálati tennivalója nincs is, de vannak a jóérzésnek iratlan törvényei is, melyek sutbadobását a csendőr, mint az erkölcsi értékek védelmezője, magánember létére sem hagyhat szó nélkül. Csak éppen a közbelépés tapintatot igénylő módját kell megtalálnia.

A csendőri lelkületnek és hivatásnak milyen kiáltó ellentmondása, ha azután akad olyan csendőr, aki maga is beleesik ebbe a hibába. Elég már az is, ha csak éppen súrolja a fiúi hálátlanság határát, nála ez akkora bűn, mint ha a tudatlan falusi legény kezét emelne szülőjére. Mert a szülői szív felveszi a versenyt a legérzékenyebb műszerekkel is és százszorosán megnagyít minden bántalmat, ami a hálátlan gyermek részéről éri, különösen, ha ez a gyermek — már felnőtt ember.

A napokban láttuk ezt a képet. A nagyvárosi utca forgatagában feltűnt egy csendőr; vadonatúj társasági sapkában, vasalt köpenyben, éles nadrágban. Jól esett a szemnek megpihenni ilyen jól ápolt, jó vágású katonáemberen. De nem sokáig tartott ez a jó érzés. A csendőr mögött 1—2 lépésre egy idősebb fejkendős falusi asszony igyekezett. A csendőr úgy tett, mintha semmi közük nem lenne egymáshoz, pedig nyilvánvaló volt, hogy együvé tartoznak s ezt később meg is tudtuk. Az asszony szólt is volna valamit, de nem győzte az ütemet, a csendőr mindig előtte járt, mint aki szabadulni akarna egy kellemetlen társtól.

A nagyváros népe nem törődik ilyesmivel, nekünk azonban fájdalmas látvány volt. Mi rájuk ismertünk: anya és fia mentek ott. A fejkendős falusi asszony s a fiú, aki a falu viseletét felcserélte csendőr egyenruhával s most nem tudja, hogy hová tartozik. Mindegy, hogy mi váltotta ki belőle ezt a viselkedést: valamilyen gátlás, szégyenkezés, a dolgokról alkotott téves nézet. Csak a következmény volt baj, az, hogy: szégyelte az édesanyját.

Lehet, hogy a város nadrágos férfait és olcsó nyűlszörbundás asszonyait nézte előkelő uraságoknak, akikről feltételezte, hogy megbotrátkoznának rajta, ha csendőr létére egy fejkendős falusi asszonnyal menne végig az utcán. Talán még azt is kitalálnák róla ezek az urak, hogy ez az asszony az ő édesanyja.

Így tagadta meg szíve sugallata ellenére édesanyját — félelemből. Félt pedig azért, mert nem volt tisztában két dologgal. Nem tudta, hogy a fejkendős és kalapos édesanyák között nincs különbség. Önmagáról pedig nem tudta, hogy milyen hely illeti meg a nagyvilágban, hová kell sorolnia magát; a város és a falu, az úr és a szolga közé eső állomások melyikét vallhatja magáénak.

Tudjuk, hogy csak ez volt az ok, nem lelki romlottság űzte, amikor az édesanyjától, a falutól, a való enjétől szabadulni igyekezett. A mai kor betegsége lepte meg őt is, mely többet ad a külsőre, a formára, mint a belsőre és a lényegre. A dolgok helyes ismeretének hiánya okozta, hogy megszedült. De mégis hibázott, gyenge volt, ezt szépíteni nem lehet.

A csendőr becsületes magyar életében nincs semmi, amit dugdosni, vagy szégyelni kellene. A csendőr a falu szülöttje, fajtánk fájának kézzel szedett, válogatott gyümölcse. Bátorsága, hűsége és életrevalósága ennek az ősi magyar fának örökösén megújuló kivirágzása. Az ő világa és otthona a falu, oda köti hivatása, a magyar élet szolgálása, amihez senki sem ért jobban, mint ő, a magyar élet tiszta sarja. Ezt tudja mindenki róla, még a város népe is, ezért becsülik, tisztelik. Tudnia kell ezt a csendőrnek is magáról, mert a valóság ismerete szükséges ahhoz, hogy biztosan mozogjon a világban. A fiatal bajtársunk higgye el, hogy azzal keltene csak igazán feltűnést, ha kicicomázott dámával sétálna végig az utcán, mert az — nem lenne hozzá való.

Fejkendős édesanyjára pedig legyen büszke, ne szégyelje, mert azért az édesanyáért sokan irigylük őt.

Adjon az Isten minél több ilyen fejkendős édesanyát a magyar hazának!

A valótlan feljelentésekről.

Írta: CZEGLÉDY JENŐ alezredes.

A közbiztonsági szolgálatban gyakran találkozunk a csendőr olyan feljelentésekkel, melyekről a nyomozás során derül ki, hogy valótlan adatokat tartalmaznak, vagy teljességgel alaptalanok.

A tapasztalt csendőr ismeri jól azt az emberfajtát, mely vélt sérelmek, látszólagos vagy képzelt károsodás miatt panaszkodik, megtorlást szorgalmaz és erre a csendőrt nyomban igénybe is veszi.

A csendőrnek kötelessége, hogy mindenki panaszát meghallgassa a Szut. 65. §-a szellemében a szükségesnek mutatózó nyomozást teljesítse. Igaz ugyan, hogy a Szut. 398. p. 4. bek. értelmében jogában áll a nyomozás megkezdése előtt alapos tájékozódást szerezni a feljelentésben foglaltak valószínűsége és megbízhatósága felől, de a hivatkozott pont szerint csak akkor, ha a feljelentést ismeretlen egyén tette, vagy ha a feljelentés névtelen s ennek folytán attól kell tartani, hogy a kellő indok nélkül megindított nyomozás ártatlanok meghurcolásával jár. Ismert egyének feljelentésére — hacsak a feljelentés nem nyilvánvalóan valótlan — a nyomozást teljesíteni kell.

Lássuk mármost, melyek azok az esetek, amelyekkel a lakosság a csendőrséget feleslegesen veszi igénybe.

A valótlan feljelentéseket általában két nagy csoportba sorolhatjuk:

1. a csendőrt szándékosan félrevezetni akaró és
2. a nem szándékos, tehát jóhiszemű, de végeredményben ugyancsak felesleges nyomozást igénylő feljelentésekre.

Az első csoportba tartozókat koholt bűncselekményeknek, illetve feljelentéseknek nevezhetjük, amelyek-

nek indítóoka rendszerint irigység, féltékenység, harag vagy más okból eredő ártani akarás. De közrejátszhatik az ilyen feljelentéseknél valamilyen sérelem megtorlása iránti szándék, versengés, politikai elvakultság, tréfa, káröröm, bosszú, fetűnési vágy, fontoskodás, sőt még hírnévhajhászás is. Egy legény például csak azért állott elő rablótámadás meséjével, hogy neve az ujságban megjelenjék. Tönkrejutás, eladósodás, nyomor, általában anyagi okok miatt számosan önmagukat jelentik fel meg nem történt bűncselekményekért, remélve, hogy a le-tartóztatási intézetben élelemhez, meleg lakáshoz jutnak. Az sem tartozik a ritkaságok közé, hogy a tettes csekélyebb jelentőségű bűncselekmény miatt jelenti fel magát azért, hogy egy súlyosabb bűncselekmény következményei alól mentesüljön.

A valótlan feljelentések körébe tartoznak azok a feljelentések is, amelyeknél megtörtént bűncselekménnyel áll ugyan szemben a csendőr, de a feljelentő — aki rendszerint maga a tettes — a feljelentésével a nyomozást akarja helytelen irányba terelni, vagy meghiusítani, hogy önmagát mentse. Ilyen esetek az önbetörés, öngyújtás, esetleg az öncsonkítás (közönséges és biztosítási csalás: 1908 : XXXVI. t.-c. 50. §. és Btk. 382. §.), amelyek mindenkor a biztosítási összegnek bűnös úton való megszerzésére irányulnak. Egyik-másik ilyen esetről a tettes különös elővigyázattal dolgozik. Rendkívüli gondossággal készíti elő a valójában meg nem történt bűncselekményt s ezzel alapos és sok időbe kerülő nyomozásra kényszeríti a csendőrt. A sok fáradság és igyekezet ellenére sem sikerül mindig a csaló ellen perrendszerű bizonyítékokat előteremteni. A biztosítási csalás körébe tartozó sorozatos tüzeseteknél több ízben előfordult, hogy a biztosítási tisztviselő is összejátszott a csalóval. Elgondolható, hogy ez a körülmény mennyire bénítóan hatott

ÜZENET

BODA IMRE táb. cső. őrmesternek,
tábori posta 254/57.

Bajtárs! Olvastam én is soraid,
Minden betűje tettekre tanít,
Tudom, mit jelent ott Néktek a Don
És látod, válasz nélkül nem hagyom.

Irod, a nyugodt óra mily ritka,
A sötét égnék sincsen már titka,
Ha gránát robban, vakító fénnel,
Rombadólt falvat élesztget éjjel.

Pihenés nélkül telnek a hetek,
De Ti mosolyogva, bátran küzdetek,
Bár a lelketek honvágytól nehéz,
A magyar csendőr mindig tettekre sz.

Gondolunk Rátok! A futó felhő
Viszi imánkat, s ha az est eljő,
Felétek suhan üzenetképpen,
A csillagokkal teleszórt égen.

Bajtárs! Átérezem én is soraid
És most már értem, hogy erős a Hit,
Amely hű csendőr szívedben benn ég
S a győzelemhez mindenkor elég.

nemes Kacs Kovics Balázs
főhadnagy.

A barbár.

Írta: CSURKA PÉTER.

Balázs gazda jókor reggel kikocsizott a földre. Máradt még félholdnyi tengeri, bekapálja estig. Négy napig esett az eső, tegnap megakadt, jó meleg volt, száradt a föld, nem ragad a kapához.

Csak máma ne esne.

Egyetlen fa állt földje közepén. Vadkörtefa. Ide hajtott a fa alá, kifogta a lovakat, kocsi derékra fordította. Hadd zabáljanak. Ő is először megrakja a bendőt, úgy fog munkához. Jobban megy kibélelt hassal, mint üressel. Fehér szalonna, sóval kevert paprika, egyfejf vereshagyma, megadja a gőzt.

Becsattintotta bicskáját, félretörülte bajuszát, nagyot húzott a kökorsóból, az ártézi vízből. Na most fogj hozzá Balázs! Kilépett a fa alól, aztán visszafordult. Jó volna egy kis vadkörte. De fene ezt a vad gyümölcsöt, nyár végén érik ez csak. De hátha rázhat le már róla érettet? A fa törzséhez lépett, felhúzta a fejét az ég felé és azonmód kövé meredt.

Akasztott ember csüngött a fán.

Nyelvét kilökte az akasztott ember, szemét befelé fordította, csak a porcellánját mutogatta, de azt aztán jó bőven. Lábai „haptákba” álltak, kezeit szabályosan lefelé csüngette, úgy állt szerényen, alázatosan a levegőben, mintha a legnagyobb úr előtt, a Sors előtt állana és mondaná:

— Uram, megadom magam! Megadom!... Győztél! Így állt az akasztott ember a fán.

De most mit csináljon az ember, ha egy embertár-

a nyomozás menetére. (Ilyen esetekről a *Csendőrségi Lapok* 1928. évi 36. számában „A koholt bűncselekményekről” cím alatt már megemlékeztem.)

A valótlan feljelentések második csoportjába a jó-hiszemű feljelentőket sorolhatjuk, akik sérelmeiket valóban átérezve élnek feljelentéssel azért, hogy orvoslást kapjanak. Ezeknél a félrevezetési szándék teljesen hiányzik. Ilyen eset például az elszámolási hibából előállott látszólagos hiány feljelentése. Egyesek pedig olyan jól elteszik értéktárgyaikat, hogy később maguk sem találják meg. Máris kész a „lopás”.

Ide sorolnak azok a rendellenes testi-lelki alkatú vagy átr. enetileg csökkent beszámítás alá eső emberek feljelentései is, akik csekélyebb jelentőségű sérelmeiket rendszerint túlzott formában hozzák a csendőr tudomására. Ilyenek az öregséggel járó gyengeelméjűség, elmebetegség, terhesség, bódító mérgek hatása, rendellenes idegállapot-szülte kényszerképzetek, szenvedések, ljedtségek, nagyfokú elkeseredés, testi fájdalom, üldözési mánia, beteges hazudozás stb. Gyakori eset, midőn hisztériás nők erőszakoskodással vádolnak meg férfiakat.

Minden valótlan feljelentés hasznos munkától vonja el a csendőrt s így kárára van a köznek. Ezért minden alkalommal, midőn megállapítható, hogy tudatos valótlan feljelentésről van szó, szorgalmazni kell a feljelentő felelősségrevonását, illetve a nyomozással okozott kiadások megtérítését.

A következőkben azokat a tennivalókat ismertetem, melyeket ilyen esetekben a csendőrnek tudnia kell.

A valótlan feljelentéssel járó nyomozások is a többi nyomozásokhoz hasonlóan, rendszerint a feljelentő kikérdezésével kezdődnek. Itt különösen fontos a csendőr emberismerete. Csakis így van meg a lehetősége annak,

hogy a kikérdezett egyén jellemtulajdonságait, hibáit, gyengéit, esetleg rejtett célját felismerje és kihasználja. A feljelentő (sértett) személyazonosságát, egyéniségét és viszonyait a csendőrnek tisztázni kell, ez az eljárás vezet legbiztosabban a valótlan feljelentő leleplezéséhez. Erre nézve részletes útbaigazítást ad a Ridegh—Olchváry-féle Bűnügyi nyomozástan (19—21. oldal).

Amennyiben a csendőr megállapítja, hogy félrevezették, a nyomozást a Szut. 468. p. a) bekezdése alapján, mivel büntetendő cselekmény nem forog fenn, hagyja abba, illetve, ha bűncselekmény mégis történt (pl. önbetörés esetében) — de a feljelentő saját személyéről akarja a gyanút elterelni, — a nyomozást terelje a helyes irányba.

Ilyen esetekben azt kell mérlegelni, hogy szándékos volt-e a hamis feljelentés vagy jóhiszemű. E körülmény tisztázása — a megtorló eljárás folyamatba tételét illetően — feltétlenül fontos, tekintve, hogy általában csakis a szándékos, valótlan feljelentéseknél remélhető az illető bírói felelősségre vonása. Amennyiben a szándék — amit büntetőjogi vonatkozásban kell felfogni — tényleg fennáll, tisztázni kell, hogy vajjon kinek akart a feljelentő ártani a valótlan feljelentéssel. Ha ez megállapítható, a valótlan feljelentő a becsület védelméről alkotott 1914:XLII. t.-c. (Bvt.) fogalma alá tartozó rágal-mazás vétségét, illetve a Btk. 227. §-ába ütköző hamis-vád büntetett vagy vétségét követte el. Tudni kell, hogy a hamis vád bűncselekményét — amelynek egyik tényeleme, hogy a *hatóság* előtt történjék — a csendőr előtt tett hamis panaszfeljelentés esetében is el lehet követni éppúgy, mintha azt pl. a kir. járásbíró előtt tette volna valaki.

Ha a feljelentő a csendőr előtt más ellen irányuló valótlan feljelentését felületességből tette meg, vagyis

sával ilyen furcsa körülmények között találkozok? Szó-ljon hozzá? Köszöntse?... Bolondság. Nem szól vissza, nem köszön vissza.

Balázs vakargatta a fejét.

— Azt a hétmindenit ennek a világnak!... Ez osztán kikészítette magát... Ilyen privát akasztott em-bert még nem láttam! — motyogta János.

Ezt pedig olyanféleképpen értelmezte, hogy látott ő már akasztott embert eleget, de olyanokat, akiket felakasztottak. Például Jekaterinoszlávban, tizenhatsz-ban a háború utolsó évében, húsz cseh légionistát is akasz-tottak egyszerre. Balázs tizenkilencéves fejével ott állt abban a században, melyet az akasztáshoz kirendeltek.

De ilyen „privátot” még nem látott...

A fa tövében kis botot vett észre. Meggyfabotot, de nem vásári áru volt, hanem ez a vándor csinálta maga. Árokszélén vágta ki, hajlította, kötötte ki mad-zaggal. A nyersfa engedelmeskedik, pár nap múlva meg-kunkorodik, mintha úgy született volna. Bot lesz belőle.

Volt a fa tövében még egy tarka kendő is, mely négy csücskével össze volt kötve. Picinyke kis batyú, melyet az ipse, mikor még földön járt, a botja végére akasztott s úgy járta az országot. Most a kendőben nem volt semmi, mint pár darab kenyérhéj, szalonnabőr, melyeken teméntelen vereshangya lakmározott.

Tehát az embernek volt egy botja, egy tarka ken-dője, ami itt lent a földön maradt. Ez volt a vagyona. Lehet, hogy a zsebeiben pénz is van, értéktárgy, meg valamelyik zsebében van a legetemációja, hogy hívták, ispán volt-e vagy paraszt. De biztosan egyik se volt, hanem csak olyan ágrólszakadt...

Balázs újra megvakarta a fejét.

Ipp itt az én fámon tudat magad felakasztani, hékás? Mért nem mentél már egy dűlővel odébb, a Hévízi Gábor földjére. Ott is van egy jó erős fa, erősebb, mint ez, fene a dolgot, meg oszt Hévizinek be van már kapálva a tengerije.

Mert most itt van ni, meg van a baj. Vissza kell menni, jelteni a csendőrségnek, vagy a községhez az akasztott embert. Jegyzőkönyvezés, vallatás — eleinte kicsit ő is gyanus lesz — hű a mindenit ennek a világ-nak! Eltelik a jó száraz üdö, marad a kapálás, holnap jöhet újra eső s ha kivirul, nagyobb lesz a gaz a földjén, mint a kukorica.

Egyszer csak vette a kapát s a tagra tartott. Mert ki írja azt elő, hogy feltétlenül meg kellett látni neki a fán csüngő embert? Nem néz az ember mindig fel-felé! Paraszti ember meg éppenhogy keveset néz fel-felé, csak ha az időjárást kémleli. De azt se a fa alól kémleli! Há kiáll az ég alá, úgy jósol! Megoszt hátha ma ki sem jön ide? Azt se parancsolhatja meg neki senki, hogy mikor jöjjön ki a saját földjére!

Nem megy be a faluba, nem jelenti a csendőrségnek, csak majd napszálltakor veszi észre a hóttat. Várhat az a szerencsétlen estig, mindegy már neki, hol tölti az örök elmúlás első óráit, fán, földön, föld alatt, vagy akárhol. De Balásznak drága az idő, drága, aranyat ér, szintiszta aranyat.

*

Kapált, teregette, töltögette a tengerit. Óránként a körtefa felé nézett, de csak úgy kurtácskán kapta oda fejét. Nem túlságosan barátságos látvány ez az egész izé...

a feljelentés körül gondatlanság terheli, a hivatkozott (Bvt.) törvény 20. §-ába ütköző hatóság előtti rágalmazás vétségéért vonható felelősségre.

Előfordulhat az az eset is, hogy a feljelentő a csendőr ellen tesz valótlan feljelentést. Ilyen esetben a Szut. 20. §-ban előírtaknak megfelelően kell eljárni.

Jóhiszeműen, más ellen tett hamis feljelentési ügyeket megtorolni elvileg nem lehet. Ugyanis a hamis vád nélkülözhetetlen tényeleme, hogy a feljelentő azt tudja tegye meg, tehát a feljelentőnek tudnia kell, hogy a vádja nem igaz. Ha ez a tényelem hiányzik, ilyen értelemben bűncselekménnyről nem lehet szó. Legfeljebb a már hivatkozott rágalmazási esetek állhatnak fenn. Ugyanis a rágalmazást jóhiszeműen is el lehet követni, amikor a feljelentő — tehát a gyanúsított — azt hiszi, hogy az állított (hiresztelt) tény megfelel a valóságnak. Ilyenkor a törvény tulajdonképpen azt a gondatlanságot, nemtorodomságot, hanyagságot bünteti, mellyel a feljelentő más becsületét érinti. (Lásd bővebben, Pinczés: „A magyar büntetőjog gyakorlati kézikönyve“, I. kötet, Második rész XIII. és XVII. fejezeit.)

Amennyiben a feljelentő jogilag nem bűnös, tehát a megtorló eljárást nem lehet vagy nem látszik célszerűnek folyamatba tenni (pl. ismeretlen tettes elleni feljelentés esetében), még mindig megvan a lehetősége annak, hogy az érdekelttel a hiábavaló nyomozás költségeit megtéríttessük. Az őr az osztályparancsnokságnak jelentse az esetet, amely a további intézkedéseket megteszi.

Előfordulhat végül még az az eset is — amit csupán a teljesség kedvéért említünk meg — hogy valaki az igazi bűnös mentesítése végett vagy bármilyen más

okból a hamis tanuzás és hamis eskü fogalma alá tartozó büntetett vagy vétséget követett el, s ilyen módon akarja az igazságszolgáltatást téves utakra terelni. Ezzel a kérdéssel bővebben nem foglalkozunk, mivel a tanuvallo-másnak — amelyre meg is kell esküdni — a bíróság vagy hatóság előtt kell elhangzania. Ebből következik, hogy az esetleges megtorló eljárás szorgalmazására nem a csendőr, hanem az érdekelt bíróság vagy hatóság illetékes. Itt nem lesz tehát más dolga a csendőrnek, mint a felhívások szellemében nyomozni.

Hasonló az eset a Btk. 374. §-ába ütköző bűnpártolás fogalma alá tartozó ama vétségnél is, melyet a feljelentő azért követett el, hogy a büntető eljárás sikerét megghiúsítsa. Pl., midőn valaki a rendőrható-ság előtt a gyanúsított javára esküvel meg nem erősített, jegyzőkönyvileg lerögzített hamis vallomást tett. Ilyen esetben a csendőr megint csak akkor járhat el, ha az érdekelt hatóság a nyomozásra felhívást ad. A csendőrségi kikérdezés során elhangzott valótlan vallo-más, ha az valaki ellen irányul — amint arra fentebb már rámutattam — hamis vádnak is minősíthető. (L. bővebben, Pinczés: „A magyar büntetőjog gyakorlati kézikönyve“ I. kötet Második rész XII. és XXX. fejezeit.)

A csendőrnek — amint látjuk — nemcsak az igazi, hanem a *nemlétező* bűnözővel szemben is küzdenie kell, amely küzdelem korántsem lekiicsinylendő. A sok haszontalanul eltöltött idő meggyőzően igazolja, hogy nem csekély jelentőségű kérdéssről van szó.

Mindezekből levonhatjuk azt a tanulságot, hogy a feljelentések elbírálása körül sohasem lehet a csendőr eléggé óvatos. A legcsekélyebb aggály esetén minde-nekelőtt azt kell a csendőrnek megállapítania, hogy

Ni most keveset lóbálja is a felkeveredett szél. De hadd hilitázzék, az se árt már neki.

Dél felé járhatott az idő, midőn Balázs újra a fa felé kapta a fejét. Az akasztott embert nem látta seholl! Meg-törülte a szemét, de az ember még úgy sem került meg. Mi ez? Vihar nincs, csendes a táj, égzengés sincs, nem szórnak a villámok, seprűn lovagló boszorkányok vij-jogása sem hallatszik, láng se csap fel a földből: nem jöttek fel az ördögök a pokolból... Mégis hát mi van itt?

A kapát szorosan maga elé tartva ment a fa felé. A két ló felvágott fejjel, megfeszült istránggal állt mozdulatlanul. Mért állanak ezek az állatok ilyen nyál-kán, idegenkedve, szinte sértődötten?

Először a földön kereste az ipsét. A lovak horkantgattak, kapáltak. Uramfia! Az ember ott feküdt a kocsiderékban, arcraborulva. Ezért állnak a lovak re-megő szűggyel, reszkető combokkal, kitágult orrlíakkal. Elszakadt a zsinag, ahogy lóbálta a szél s az ember pon-tosan beleesett a kocsiderékba.

Balázs eloldozta őket és pofon verdeste. Nem volt mit, vagy kit mást, hát az ember azt üti, aki legköze-lebb van. Mert az embernek kár volt születni erre a világra!

Most van igazán benne a bajban. Hogy lábal ki belőle? Megmondja az igazat. E lesz a legjobb! Lelökte az egyik lóról a hámat, felült rá s ügetett a falu felé.

Kijött két csendőr s a fiatal községi orvos.

— Levágta?

— Nem vágta én!

— Hogy került a kocsiba?

— Azon vettem észre, hogy eccer csak benne vót...

Leesett a szerencsétlen!... Jócskán fűtt a szél délelőtt.

— Mért nem jelentette mindjárt, mikor észrevette?

— Mert vártam, hogy majd csak erre hoz a fene valakit, akivel beizenek... Magam nem hagyhattam a lovakat, szilajak ezek.

— Mikor vette észre?

— Reggel, ahogy kijöttem.

A fiatal doktor, aki városból jött ki falura, csó-válta a fejét, halkan mondott valamit a járőrvezetőnek. Azt mondta, hogy barbár. Balázs meghallotta, felértette. Hogy ő a barbár.

— Doktor úr, nekem ne mondja azt, hogy én barbár vagyok! Nekem sem ingem, sem gallérom ez a szeren-csétlen. Úgy kerültem vele rokonságba, hogy az én fámra kötötte fel magát... De tegyük fel, ha én máma ki sem jövök a földemre, akkor is barbár vagyok?

A csendőrök az orvos véleményére voltak kíván-csiak. Az orvos megvizsgálta a holtat. Külső erőszak-nak semmi nyoma, önkezével vetett véget életének. A halál körülbelül húsz órája következett be. Zsebében írás nem volt, pénz mindössze két fillér és egy cserép-pipa. Kora negyvenöt-ötven év közt.

Tanácskoztak. Ismeretlen halott a község területén. Minden ilyen a község nyakába szakad. De fel is kell boncolni. Hirdetik, időközben majd jelentkezik valaki hozzátartozója.

— Na fogjon be jóember! — szolt az orvos. — Be-visszük a faluba.

— Befogok én nagyon szívesen, ha a doktor úr meg bekapálja a tengerimet!

Az orvos elpirult. Azután kiáltani szeretett volna, de nem jött hang a torkára.

valóban történt-e bűncselekmény; ha nem történt, a megtorló eljárás folyamatbátételét elvileg sohasem szabad mellőzni.

Csakis ezzel az eljárással lehet egyrészt a valótlan feljelentések elharapódzásának gátat vetni, másrészt a csendőrt megóvni attól, hogy a mai nehéz és felelősségteljes szolgálata mellett merőben felesleges nyomozásokkal is foglalkozzék.

A házasságról.

Írta: CSEPI BÉLA alezredes.

(Folytatás.)

A fajfenntartás, szaporodás ösztöne benne él minden emberben. Az emberek közül az okosak tudják, hogy ezt az ösztönt nem szabad nyakló nélkül, fék és gát nélkül szabadjára engedni, mert rossz utakra viszi az életet és nemcsak saját magának, de másnak is bajt, szenvedést, gyötrelmet okoz. Korlát, szabály és törvény kell tehát és csak ezek között lehet és szabad ezt az ösztönünket is kielégíteni.

A világ, ki tudja, hány millió éve áll fenn, benne a társadalmak, ki tudja, hány ezer év változásán, a fejlődések és a tapasztalatok hány átszűrődésén mentek át. Az bizonyos, hogy minden idők embere és társadalma arra törekedett, hogy földi életét jobbra, szebbé, boldogabbá tegye, másrészt érdekeit akart szerezni arra, hogy a földi életen túl, a halál sötét völgyén át kiérdemelhesse a vezetőt, aki lelkét a megnyugvás örök birodalmába átviszi. Bizonyosnak kell tehát hinnünk, hogy a földi élet e vonatkozásában is

— Van a községnek igája!... Ember is van az igához!... Nekem nem kötelességem halottakat fuvarozni...

Az orvos ránézett a járőrvezetőre. Mintha tőle várna segítséget. A csendőrnök ráncokban állt a homloka. Már kereste az igazságot, a törvényt. Névtelen halott, senkitlen. A községé. De azért, hogy is intézze hát?

Már ki akarta mondani a szót, midőn a dülöuton asszony jött sietve, két nagyobbacska gyerekkel. A hír már elrepült mindenüvé. Az asszony egyenesen a kocsihoz lépett, meglátta a kocsiiban a holtat.

— Az uram! — ejtette ki a szót. — Az uram!... Régen várom már én ezt!... A fejével volt baja szegénynek... Ment, vándorolt... Itt a szomszéd faluban lakunk!...

Könnytelenül mormolta az imádságot. A két gyerek is mellé állt.

Jegyzőkönyv, szemle. Minden tisztázódott.

— Viheti haza, jóasszony!

— Teremtő Istenem! Krajcár sincs a háznál.

— Forduljon a községhez! — biztatta az orvos.

Az asszony Balázshoz fordult.

— Hozza haza az uramat, gazduram!

Tiszta volt az ég, mint csodálatos szép selyemkendő. Tiszta volt a szó, a kérdés, mint sok ember a földön, ha nem is mutatja. Balázs szótlánul fogta be a lovakat. Felültette az asszonyt, a gyerekeket, nagyot köszönt a csendőröknek, kihajtott az országútra.

Mert ez így már egészen más. De csak már jó üdőt adna az Isten holnap, hogy a tengerit bekapálhassa...

a jó, a szép, az igazságos után vágyódva, munkálkodva szereztek meg és adták át nekünk az értékeket, amelyek e téren a jót, szépet és az igazságosat jelentik. Ők már tudták, megbizonyosodtak róla, hogy korlát, gát, törvény kell a fajfenntartás ösztönének megéléséhez s hosszú idők bölcsesége hozta létre a házasság intézményét. Az is bizonyos, hogy mindig akadtak forrófejű bolondok, akik más utakon akartak járni, de amikor öregségükben a végső számadást készítették, amikor érezték, hogy kevés már az idejük újrakezdeni elől az életet, csüggedten, de a világozottságra érve önmagukban megtisztulva mindig rájöttek arra, hogy kell a törvény.

Nincs szükségünk tehát a tévedésekben újra nemzedékeken át elpusztulni, hogy megtaláljuk az igazságot. Készen kapjuk az igazságokat teljes egészében, kicsiszolva, finomítva. Bármikor megállít a kérdés mindig megkapjuk a helyes feleletet, bármilyen szakszótába kerülünk mindig szolgálatunkra áll a vezető és kivezet a kétségek és bizonytalanságok útvesztőiből és ha elveszítjük tisztánlátásunkat, egyetlen sóhajtasunkra megjelenik előttünk a törvény és megmutatja a megnyugváshoz, a boldogsághoz vezető utat.

Nem érheti baj azt az embert, aki a törvényt tudja és betartja.

A szaporodás, fajfenntartás bozontos ösztönének törvénye a házasság. Meg van írva az erkölcsi törvénykönyvben s tanítják az egyházak. A nemi ösztön által megérintett ifjút, aki tudatlanságában összevissza tévelyeg, felvilágosítja, hogy mi az, ami most vele történik, mi az oka ennek, honnan ered ez, hogy azután rámutasson a törvényre, amelynek betartásával mentesülhet az ide-oda dobálódástól, rángattatástól. Rámutat arra az útra, amelyen nem kell szegyenkeznie az ösztön által sugalmazott eltitkolt cselekedetei miatt, vagy nem kell lelkiismeretének üldözésétől félnie, ha a törvény szerint oldja meg életének ilyen próbáratevését.

E nagy mondásoknak, ezeknek a bölcsesség köntösében mutatkozó szavaknak a háttérben lássa meg mindegyikünk mégis azt a sok csetlést-botlást, amelyek mindegyike magunkra nézve szegyen, másokkal szemben pedig bűn volt. Nincs mód rá, hogy példákkal is megvilágítsam írásban ezeket, de igenis felkelthetem vele az emlékezést és aki embernek meri magát nevezni, annak szemei előtt megjelennek a szegyennek és bűnnek félénken titokban tartott esetei. Azoknak pedig, akik nevelésre, oktatásra vannak hivatva, hiszem, hogy jó területet mutattam, hogy a valóságos példákat honnan gyűjtsék össze az okulás, tanulás végett.

A szegyen és a bűn rossz. Ezt érzi, érti az is, aki elköveti, az is, aki látja, észleli.

Kell tehát, hogy a rossztól való szabadulás útját-módját megértsük és megértessük.

Szilárdan áll tehát a törvény: a házasság törvénye, amely utat szab az ösztön által felkeltett indulatoknak és az, aki megérezte ezt az érzést, akit az érzés nyugtalanít és cselekvésre hajt, tudja, hogy hol és hogyan kell levezetnie, mint a felgyülemlett pocsolót vagy árvizet, amely meder nélkül kárt, pusztulást hoz, medrében pedig termékeny és gazdag életet jelent.

A jó megértés, a helyes felfogás mellett is azonban nincs mindenkinek módjában a törvény útjára lépni és azon járni. Ez azonban nem jelentheti azt,

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága

legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott kiváló szolgálataikért a MAGYAR EZÜST ÉRDEMKERESZTET: Mészáros József I. (1), Póbori Lőrinc (2), Szigeti Bálint (3), Telek Miklós (4) alhadnagyoknak; a MAGYAR EZÜST ÉRDEMÉRMET: Szentjobbi János (5), Séllei András (6), Bálint István (7) alhadnagyoknak, Keresztes Andor (8), Soós János (9) szv. alhadnagyoknak, Papp Zsigmond (10) tiszthelyettesnek; a MAGYAR BRONZ ÉRDEMKERESZTET: Kerekes János (11), Kiss József (12), Cs. Kovács János (13), Kővári József (14), Lenkefi Lajos (15), Lorányi Vilmos (16), Székely István (17), vitéz Váczi János (18), Végh Lajos (19) alhadnagyoknak, Berecz Mihály (20), Biacsi Sándor (21) szv. alhadnagyoknak, vitéz Molnár Sándor (22), Tóth Dénes (23) tiszthelyetteseknek; a MAGYAR BRONZ ÉRDEMÉRMET: Göndöcs Ferenc (24), vitéz Némethy Pál (25), Orbán György (26), Palotai Lajos (27), Szabolcs Lajos (28), Szakály Imre (29), Tóth János I. (30) alhadnagyoknak, Bánóczi István (31), Déri József (32), Farkas Pál II. (33), Gersenyi György (34), Harmati István (35), Horváth Ferenc I. (36), Horváth István III. (37), Hőgye József (38), Ihász Sándor (39), Kerekes Pál (40), Nánási János (41), Szabó Géza (42), Vasas György (43) tiszthelyetteseknek, vitéz Béli Mihal (44), Csóka István (45), Hóri Vendel (46), Sütő Sándor (47) szv. tiszthelyetteseknek és Vágó János (48) őrmesternek.

hogy ha nem járhatok a törvény útján, akkor megyek a szegény és a bűn területén. Sokszor kell várni. Nem nehéz dolog azonban ez, mert egyrészt időt ad a törvény jobb megértésére, időt ad lelki és anyagi felkészülésre, a házastársi hivatás megismerésére, a házastárs keresésére és megismerésére, másrészt pedig edzi, erősíti lelkünket az ösztönnel való birkózás és hadakozás. Esményi állapot lenne, ha a házasságot minden esetben ezek az előzetes lelki foglalkozások előznék meg. Erős, biztos alapot szerezne a házaselet megindításához.

Mit kell nekünk megjegyeznünk és tudnunk arról az évezredek során igazsággá vált törvényről, amely a legbiztosabban irányítja életünket e legsajátosabb ösztön megnyilvánulásainak területén? Mindenekelőtt azt, hogy meg kell nősnülni. A házasság célja az egymással lelkileg és testileg rokon férfi és nő között olyan életközösség megteremtése, amely az évezredek során kialakult társadalmi rend alapján köttetik meg s így beilleszkedik a fejlődés összhangzó rendjébe, — másrészt olyan utódok életrehívása, akik a származás és nevelés, tehát a vér és az erkölcs erején bizonyosan olyan emberekké válnak, akik a társadalomnak, a fajnak, nemzetnek hasznos tagjai lesznek.

Igen, meg kell nősnülni! Ez az egyetlen út az élet céljának és tartalmának megtalálásához, de az egyetlen mód is az üres élet kikerülésére. Az emberi ösztönök sokfélék, de egyetlen köztük a fajfenntartás ösztöne, amely ha a törvény keretei nélkül működik, nemcsak az egyénre, de másokra és a közösségre is káros, egész családok, nemzetségek, fajták jövőjét rontja, rongálja és komoly veszedelembe sodorja. Akármelyik másik ösztönt vizsgáljuk e szemzőgöböl, azt látjuk, hogy a rend és törvény áthágásából származó bajok ideig-óráig tartanak csak, de mindenkor megszűnnek az egyén elmúlásával. Gondoljunk a szerzési-, érvényesülési-, feltűnési-, hatalmi ösztönre. Az egyén elmúlásával megszűnnek ezek következményei, jobbanmondva nem folytatódnak másokban, mert irányíthatók. Erre mondja a biblia az Úr szavával: megbüntettem az apák vétkeit a fiaikban hetediziglen.

Meg kell nősnülni, ha a törvényt be akarjuk tartani. A fajfenntartási ösztönt nem lehet kiírtani; az első emberpárnál éppúgy megvolt és cselekvésre kényszerített, mint a mai emberben megvan és meglesz a legutolsóban is. A mai napig elmúlt évmilliók tapasztalatai alapján felismert rend és igazság minket is kényszerít a törvény betartására. Testi, lelki és erkölcsi bukás lehet az ellenszegülés következménye. Ezt a megállapítást senki sem veheti személyes sértésnek, ha történetesen elkésetten nem nőült meg. Lesz egy perc, vagy óra az életében, amikor ezt önmaga fogja megállapítani és önmaga mondja ki az ítéletet maga felett. Bármekkora is az érvekkel, indokokkal hadakozó ellenállás is benne és bármilyen erős is makacssága, megrögzöttsége, az igazság igazság marad és egyszer végérvényesen leteríti konokságát.

Előzőleg már leszögeztük, hogy a házasság célja a férfi és nő közötti életközösség megteremtése és utódok életrehívása. Mit látunk azonban a valóságos életben? ... Túlnyomórészt azt, hogy erről a célról fogalmuk sincsen és minden lelki és erkölcsi előkészülés nélkül kapaszkodnak egymásba azok, akiket az ösztön megszállott. Kérdezzünk meg egy csomó embert, hogy miért nőült

meg, vagy miért akar megnősnülni. Bizony ritka lesz az, aki azt feleli, hogy azért, mert emberi életet akar élni és utódokat akar nevelni. Szinte valamennyi felelete megtalálható az alábbi néhányban:

1. megúntam már a nőtlen életet,
2. nagyon megszerettem egy lányt,
3. a szülők kívánsága, hogy két vagyon egyesüljön,
4. özvegy édesanyám erősen sarkal,
5. feljebbvalóim felszólítottak,
6. csak akkor örökölök, ha 28 éves korom előtt megnősnülnök,
7. itt az ideje, hogy családot alapítsak,
8. borzasztó az öreg ember élete egyedül.

Ha azután a legénynek maradt aggodat kérdezzük meg, hogy miért nem házasodtak meg, szintén érdekes válaszokat kapunk:

1. sohase jutott eszembe; hivatásom nagyon lekötött és mire észrevettem, hogy egyedül vagyok, megöregedtem. Az öreg ember szerelme pedig undorító,
2. nem vehettem el azt, akit szerettem, így inkább magamban maradtam,
3. nem találtam olyan nőt, aki lelkileg rokonná vált, testileg megtetszett és anyagilag megfelelt volna,
4. szegény ember vagyok, sohasem volt annyi jövedelmem, hogy magamnak is elég lett volna, nemhogy még két-három embert eltartassak belőle,
5. anyámat, testvéreimet kell eltartanom és ez is nehéz; nem tudok újabb gondot a nyakamba venni,
6. azt vallom, hogy inkább érek, mint egy angyal és meghalok, mint egy kutya, mert az élet hosszú, az elmúlás pedig rövidebb és jobban elviselhető, azután még egynéhány ilyen cinikus válasz:
7. hogy jövők én ahhoz, hogy egy számomra teljesen idegen és közömbös ember lányát holtáig elartsam?

8. amíg másnak van felesége, addig nekem nincs rá szükségem.

Néhány kivételtől eltekintve ilyen feleletet kapunk a két oldalon állóktól. Hol találunk ezek között olyat, amelyikből a házasság céljának csak homályos ismeretét is feltételezhetjük, vagy a másik csoportban állók között válogatva, hol van egy is, amely a feladatok vállalását mutatja és tisztában volna az élet igazi értékeivel? ...

De ha sem az egyik, sem a másik álláspontot nem ismerjük el, akkor mégis miként jött létre a házasságok túlnyomó része? ... Egyszerű a felelet. Az ösztön követelődése révén. Majdnem azt mondhatjuk, saját hibájukon kívül kerültek a házaseletbe.

És ebből származik a sok baj, a meg nem értésből származó állandó háborúskodás. Ha a házaseletbe mindkét fél a jobbik eszének kirekesztésével, csupán az ösztönök hatása alatt lépett be, akkor ennek nem lehet más vége, mint a válás, vagy pedig (és ez a jobbik eset) hosszú nehéz lecke után, az öregség által kikényszerített beletörődés a sorsba. Rövid kis mondatok ezek, mögöttük azonban igen szomorú, keserves, sokszor kétségbeesett és százszor megátkozott élet bújkál. Az azután megint a jobbik eset, ha a férj, vagy a feleség közül az egyik jókorán elerőtlenedik s feladja a testetleket ölt harcot és vállalja a „papucs”-ot, vagy az örök mártíromságot.

Sok a rossz házasság, az bizonyos. Nem is kell messze mennünk, hogy példákat tudjunk rá mondani. Csendőri életünk folyása, hivatásunk teljesítése köz-

Két járőr találkozik...

v. Thassy-Plávénsky ny. örgy. felv.

ben is hány szomorú, sajnálatos esettel találkozunk. Azt is tudjuk, hogy a bűnök indító okai között ott van a rossz házasság is. Ezt látjuk, foglalkozunk vele, boncolgatjuk s minden tanult nyomozó fejében megfordul ez a gondolat, amikor a bűncselekmények indító okát keresgéli.

Minden kiderített eset ebben a vonatkozásában tanulságul szolgál a nyomozónak és mint az életről szerzett tapasztalat óv és int minket is és vigyáztat másokra is.

Mégis azt látjuk és tapasztaljuk, hogy a rossz házasság a csendőr-házasságokban is elég gyakori. Az előljárók, akik sok-sok csendőr életét és sorsát figyelemmel kísérik, tanuskodhatnak, hogy nem mentes ettől a mi testületünk sem. (De emberek lévén, ez érthető is.) Az igaz, hogy nem bűncselekményekben jelentkeznek mindig a hatások és következmények, de csak az Isten a megmondhatója annak, hogy hány szolgálat eredménye romlott el, hány örömmel megindított elhatározás akadt fenn, hány szépen induló élet került kátyúba a rossz házasság miatt.

Bevallom őszintén, hogy szárnyparancsnoki hivatásomnak legnehezebb, lelkiileg legsúlyosabb része mindig a nősülési kérvények kivizsgálása és a vélemény megadása volt, mert mindig előttem állt az a néhány intőpélda, melynek végokát a rosszul választott feleségben találtam meg, vagy amelyben szomorúan kellett megállapítani, hogy a csendőr rövid lejárátú érzelmek hatása alatt nősült. S ebben az volt a tehetetlenség érzéséig fokozódó kellemetlenség, hogy rendszeren későn érkeztem oda az egymás felé hajló lelkekhez. A völegény és az ara mindig befejezett elhatározás elé állítottak és nem volt szívem egyiket a másiktól kikérdezni, hogy vajjon jól ismeri-e választottját. Nem volt szívem a minden esetben tapasztalt boldogságba beletúrskálni. Pedig de sok kérdést kellett volna igazság és lélek szerint feltenni és de sok feleletet kellett volna kikényszeríteni egyiktől és másiktól egyaránt.

Lehet, hogy sokan vannak, akik azt mondják, hogy minek az a sok kérdezősködés. Ott van a nősülési szabályzat, ami abban benne van, annak meg kell lennie, ami pedig nincs benne, azt kár és felesleges feszegetni. Hát ez így szárazon igaz is!... Csak néhány dolgot felejt ki az ilyen szabályzat-bajnok és könyvtudós. Azt nevezetesen, hogy a csendőr egyéni élete, a csendőri testület munkában és teljesítményben megmutatkozó tekintélye nem a házasságkötésig követeli meg a csendőrtől a jól és zavartalanul működő egész embert. Azt is elfelejti, hogy a nősülési szabályzat nem csupán a menyasszonyoktól követeli meg a háziasságot, szerénységet, szeplőtlen hírnevet és a még sok fontos kelléket, hanem mindezeket mint biztosítékokat azért írja elő, mert csak az ilyen erények tulajdonosától reméli, hogy a csendőrférjnek jó felesége lesz s ezek az erények biztosítják a testületet arról, hogy a férj nemcsak, hogy megmaradhat a régi szorgalmas, törekvő és eredményes munkájú csendőrnek, hanem apróbb magára való gondjaitól szabadulván, még több idejét és buzgalmát szentelheti hivatásának. Azt is elfelejti, hogy a szabályzat nem tanít, nem világosít fel senkit arról, hogy mi is az a házasság azonfelül, ami kívülről látszik belőle. Mi a lényege, mi a célja és melyek benne azok a nagyobb értékek, amelyeket előre kell ismerni, mert különben sötétbe ugrik a fiatalember és magával rántja a jóhiszemű lelettársat.

Vagy benne van-e a szabályzatban az, hogy a csendőr a neki leginkább megfelelő nőt válassza ki házastársának? Ezért elsősorban igyekezzék maga-magát megismerni és szigorú bírálattal kiválogatni magából a rossz, haszontalan tulajdonságokat. E célból leckéztesse meg magát arról is, vajjon tudja-e mivégre van a világon, mik a feladatai és kötelességei és mik lesznek a házasságban? Vajjon képes lesz-e ezeknek — nem szóval és ígérettel, hanem — cselekedetekkel és jó eredményekkel megfelelni.

Bizony nincs ilyesmi a nősülési szabályzatban, amiként arról sem kap a forróvérű, nagyindulatú szerelmes

csendőr felvilágosítást, hogy ki az a nő, aki az ő egyéniségének, gondolkodásának, szokásainak és jellemének rokona, aki legjobban hozzáillik. Mert ugyan hol van egyetértés, ha nem a lélekben, szellemben és erkölcsi felfogásban rokonok között?... Tudja-e tehát, hogy előbb lelki rokonná kell válni a völgyeknek és menyasszonynak és ha ez a rokonság bebizonyosodott és megerősödött, akkor szabad csak házasságra lépni.

A lényegesebb követelményeket felsorakoztatva, most már hinnünk és tudnunk kell, hogy bizony igen sok kérdés van, amelyre meg kell felelnünk, pedig nincsenek bent a szabályzatban. Meg merem kockáztatni azt az állítást, hogy amelyik házasság elromlott, vagy üressé vált, abban alaposabb körütekintés után feltétlenül megtaláljuk a fentebb felsorolt hiányosságokat, vagy éretlenségek egyikét-másikat.

Az élet nem biztosítási intézet, amelyben bármilyen munkával, kincssel, vagy vagyonnal meg lehetne fizetni a nyugodtságot és háborítatlanságot. Így a házasságra testileg, lelkileg és anyagilag legjobban felkészült embert, vagy emberpárt is érik nehézségek, gondok, megpróbáltatások, sőt szerencsétlenségek is. De képzeljük el, hogy mennyivel könnyebben kezdi ki a sors az olyan embereket és mennyivel inkább elbánik azokkal, akik nem igyekeztek megerősödni akkor, amikor ennek ideje volt és amikor még következmények nélkül gyakorolhatták a felkészülést. Tájékozottság, tudás nélkül nekimenni ennek a sorsfordulónak, bizony nem az eszes lényekhez méltó.

(Folytatjuk.)

Képek Galiciából...

Írta: DR. CZEGLÉDI JÓZSEF főhadnagy.

Zászlóaljunk 3. századát még Volócon kiküldöztette. A feladatát, működési területét még itt megkapta.

Ment is minden rendben ennél a századnál — mint utólag megállapítottuk.

Összeköttetésünk azonban kiküldönítése után megszakadt.

Parancsot kaptam: a századdal vegyem fel mindenképpen az érintkezést. Együttal tájékozdjak elhelyezéséről, élelmezéséről, szolgálati viszonyairól, valamint a részére kiutalt hatalmas terület közbiztonsági, közigazgatási, közellátási és egyéb viszonyairól.

Ekkor még a hadtápszászlóaljnak kellett minden közigazgatási vonatkozású kérdést is megoldani, a polgármesterek kinevezéséről — az árak szabályozásán és az ukrán miliciák megalakításán át — le egészen az útkaparók kijelöléséig.

Nem kis munka ez ott, ahonnan az egész állami gépezet elmenekült és nem marad más, mint a háborús nélkülözésekben elfásult nép szürke közönye!

Node nem erről akarok itt írni, hanem arról az útról, amit a parancs teljesítése kapcsán megtettünk.

S szeretnék vele emléket állítani egy magyar gépkocsivezetőnek. Igen, egy honvéd gépkocsivezetőnek, akinek elfelejtettem köszönetet mondani akkor. Most, hogy ismét eszembe jut, — szeretném megszorítani a kezét.

Nevét, odajutásának körülményeit ma sem tudom. Már elinduláskor szakadt az eső. Az egész világ ki-mondhatatlanul szomorú, igazi galíciai volt. Az esőfelhők lenn jártak a földön és mint egy egész világot beborító,

végtelen, öreg szomorúfűz ágai, borultak a sanyargatott népre és golyószántotta tájra.

És könnyei hulltak... Záporeső verte kocsink oldalát...

Szegény kis gépkocsit nem ezekre az utakra szánták. Gödör, gödör mellett, fűvel benőtt országutak. Szovjetút. Sárral, vízzel küzdve, a kocsit saját erőnkel is segítve, mégiscsak elértük célunkat éjjel felé.

A század parancsnokát még munkában találtuk. 1—2 beosztott tisztjével együtt. Érdeklődésükre a térképen megmutattam nekik a megtett utat.

Nem hitték, az igazat megvallva.

Emberfia nem járhat arrafelé! Az a terület tele van fegyveres bandákkal! Valóságos Istenkísértés ott az utazás még nappal is! Nemhogy éjjel!

Mindenesetre jobban lehettek tájékozódva a helyi viszonyokról, mint én.

Elmondották, hogy arról a vidékről naponta tömeges gyilkosságokról érkezett jelentés. Közben a védtelen falvak szűkös élelmiszereit hurcolták el ezek a martalócok.

Pedig odafelé menet nappal és a fényszóró kévéjében éjjel csak alázatos, köszönő emberekkel találkoztam. Majd a földet verték köszönés közben fejükkel, ez a cárok idején is így volt ez tény, illetve közismerten — történelem.

Elgondolkodtam a képen. Érhetne bennünket ezernyi csapás, — ért is a történelem folyamán, — de mi így meghajolni nem tudnánk! Inkább meghalnánk valamennyien, magyarok!

És talán éppen ezek közül kerültek ki azok, akik éjjelente gyilkoltak, raboltak?!

A magyar nem gögös, de igenis bölcs, önérzetes katona, büszke. A gög a butaság velejárója!

Feladatunkat elvégezve, újra csak szakadó esőben jöttünk visszafelé. Kocsink becsületesen dolgozott a fenekeken sárban. A Kárpátokra azonban már nem tudott felkapaszkodni.

Elakadtunk az egyik hegy lábánál.

A kocsit emberi erővel próbáltuk kisegíteni válságos helyzetéből, ketten azonban kevésnek bizonyultunk ehhez. Otthagytam hát a gépkocsivezetőt a kocsis őrzésére. Magam pedig elindultam, hogy a közeli faluból emberi vagy állati segítséget hozzak.

Az eső közben zuhogott, mintha nem akarna megállni soha többé.

A faluban találtam három, csontig lerongyolódott kis ukrán lovat, gazdáik azonban hallani sem akartak arról, hogy sárbarekedt autónkat felhúzzassák a hegyre. Égre-földre hivatkoztak. Majd felháborodva az odaérkező falubeliek biztatásán, egyenesen megtagadták a parancs teljesítését. A ríjukemelt pisztolycső azonban hamarosan jobb belátásra bírta őket. Nekilódult hát az egész csödület autónk felé.

A három kis ló elülről húzta, az elázott ukránok pedig hátulról tolták fel a hegynek.

Kényszeredetten, fogcsikorgatva ment mindez. A lovak — látszott — még belátták a dolgot, az ukránok azonban minden percben azon törték a fejüket, hogyan lehetne eloldalogni.

A hegy derekán járhattunk már, amikor lélekszakadva futott felénk egy suttyó ukrán gyerek. Beszélni alig tudott. Arcán rémület reszketett és a túlsó hegyoldalra mutatott meredt ujjával.

Indul a harckocsi támadás

Az erdőszélről ritkán puskadörrenés szűrődött át a nedves levegőn. A kis ukrán erre a veszélyre akarta felhívni figyelmünket. Azt várta, mi majd viszonzzuk a tüzet.

Puskánk azonban nem volt, csak pisztolyunk. Pisztollyal pedig 400 m-re löni nem igen lehet. De az ukrán is mind eloldalgott volna közben! A három csöpp lovat pedig biztosan magával rántotta volna az elhagyott gépkocsi.

Maradt hát minden változatlanul.

Elől a három ló. Utána drótkötélen autónk. Mellette haladt vezetője, majd a kényszeredett ukránok. A karaván végén magam haladtam, állandóan lövésre készen tartott pisztollyal.

Közben az erdőszélről szabályos időközökben célozgatott ránk valaki. Talán valamelyik tegnapi köszönő ember!

Az ukránok is szemtelenkedni kezdtek. Minden percben várható volt, hogy a kocsit sorsára hagyják, bennünket pedig megtámadnak.

Hogy ez nem történt meg, pisztolyainkon kívül a három lónak köszönhetjük. Oket mégiscsak sajnálták barátaink!

Tetézte a bajt, hogy a vontatókötél elszakadt és kocsink lassan, de biztosan megindult a feneketlennek látszó völgy felé.

Ukrán barátaink mutatták, hogy a kocsit szeretnék visszatartani. Valójában azonban örültek a dolognak. Mindenki a másikra várt. Biztató akadt elég. Körülbelül így zuhan le annak az államnak a szekere is a lejtőn, ahol mindenki a másikra vár, amikor a kötelességek teljesítéséről van szó.

Pisztolyomat zsebrevágva, megkíséréltem a kocsit visszatartani, de eredménytelenül!

A kocsi eközben a fizika törvényei szerint minden pillanatban gyorsabban gördült lefelé és majdnem magá alá temetett! Az erdőszélről is gyorsabban dörrent a puskák. Köszönő emberünk — úgy látszik — felbátorodott.

Az eső zuhogott.

Segítőink pedig hideg közönnyel nézték mindezt. Mintha az ég is ellenünk esküdött volna akkor...

Gépkocsivezetőm nem vesztette el lélekjelenlétét. Megkíséréltem őt szóval visszatartani. Elvégre egy fiatal magyar életről volt szó, egy magyar életről, mely valamennyiünk előtt drágább kell legyen, mint az egész idegen világ.

Ennek ellenére az utolsó pillanatban beugrott a lefelé gördülő kocsiba és élete kockáztatásával úgy szegte meg annak kormányát, hogy hátsó részével a hegyoldalnak lendült s ott mélyen beleragadva a sárba, megállt.

Kocsink megmaradt. Egy ismeretlen magyar ember kis darab Magyarországa.

Karavánunk tehát tovább folytathatta útját. Fel, a tetőre!

Mert felértünk. Mint ahogy fel is ér a tetőre minden gondolat, melyet olyan lélek melege és lelkesedése fűt, mint gépkocsivezetőmé.

A tetőn aztán elbúcsúztunk kényszeredett segítő-társainktól. Még jól is jártak egy egész kenyeret kaptak ajándékba.

Ez pedig a legerősebb valuta Galiciában.

Képek a nagyvilágból.

A Don mentén kemény harcok dúlnak. A szovjet hadvezetés Timosenko régi nótáját fújja „Tél tábornokról” és 1943 telétől reméli sorsa javulását. 1941—42 telén szokatlanul zord volt az időjárás keleten, amellé a nagy hideg váratlanul is köszöntött be. Igen nagy teljesítmény volt tavaly, hogy minden lényegesebb terület feladása nélkül lehetett a csapatokat védelembe visszavenni!

A nyári támadás a tengelyhatalmak kezébe került Ukrajnát, a Donec-medence iparvidékét és gyakorlatilag már nem az oroszoké a kaukázusi olajterület sem. A szovjet vezetés az elkövetkezendő időkben nagy élelmezési nehézségekkel fog küzdeni! A jelentős területveszteségen kívül megoldandó probléma számukra még az emberanyag pótlása is! Egyre inkább kerülnek fogságba egészen fiatal, vagy már kiöregedett bolsevista katonák.

A közel kétezer kilométeres téli-acélfal a Ladoga-tótól a Káspi-tengerig tart. Ennek a keleti „falnak” építése már az ősszel megkezdődött és szüntelenül tökéletesbedik. A támpontszerűen kiépített védőállás készítésénél az elmúlt tél minden tapasztalatát felhasználták. Betonszerűen megerősítették a meglévő településeket és új, fűthető állásokat építettek.

A négy méter vastag hóréteg — ledöngölve — már a tábori tüzéség gránátjai ellen is biztos oltalmat nyújt. Ha pedig a havat homokkal és kavicssal keverve döngölik le, ellenállókereje csaknem a betonnal azonos.

A jeges hóviharban az arcot is védeni kell.

Hófúvásban a Don mentén.

Az orosz télben előforduló negyven fokos hideg a fegyvereknél könnyen tüzelési akadályt okoz, mert az olaj, illetve a zsír kőkeménnyé fagy. Eppen azért a keleti arcvonalon különleges összetételű fegyverolajokat és zsírokat használnak, emellett a závarzatot is gyakran kell mozgatni. A vízhűtő fegyverek vizében tulajdonképpen csak kb. harminc százalék a víz, a többi glicerín, hogy be ne fagyjon. Ez a keverék az ötven fokos hideget is kibírja!

A hideg téli levegő sűrű, úgyhogy a lövedék benne nehezebben talál utat. Magyarán: rövidebbek lesznek a lövések. Ezen úgy segítenek, hogy a hidegnek megfelelően **nagyobb irányzékot** állítanak, mintha messzebb akarnának lőni.

Igen fontos a műszerek melegen való tartása is, nehogy a drága szerkezet szétfagyjon. Ezt elektromos fűtőberendezésekkel végzik.

A nagy hó a közlekedést is erősen gátolja. A motorkerékpárok — de a lovak is — legfeljebb húsz centiméteres hóban, a személygépkocsik harminc, a tehergépkocsik negyven centiméteres hóban közlekedhetnek. A harckocsi áthatol még az ötven centiméteres havon is, de a csúcsteljesítményt a mi világhíres Botond gépkocsink tartja: elmegy a 70 centis hóban is! Magyar gyártmány.

A **Kaukázusban** folyó harcok jelentősége egyre nagyobb méreteket ölt.

Az örök hó birodalma.

1942 közepén, Kercs és Rosztov elfoglalásával, a Kaukázus kulcsa is a tengelyhatalmak kezébe került. Innen déli irányba: a Kaukázusra törtek előre a gyorscsapatok, üldözve a több mint ezer kilométer hosszú és általában négyezer méter magas hegyláncolat irányában visszavonuló bolsevistákat. A hegység lábainál különlegesen képzett hegyicsapatok váltották fel a gépesített egységeket, mert ebben a szinte ösvádonban csak ők boldogulhatnak. Ez az igazi terepe a hegyivadász alakulatoknak, itt vannak ők igazán otthon! Szinte egyetlen segítőeszközük az öszvér, mert más „közlekedő-eszköz” nem alkalmas itt: az örök hó és kő birodalmában. A rendkívüli terepnehézségek mellett az időjárás, a hó- és szélviharok is nagy akadályokat okoznak. Az előnyomulást legfeljebb a repülőket tudják támogatni felderítésükkel és bombatámadásokkal. Szinte lépésről-lépésre folyik

A járőr útja.

a harc itt: Európa kapujában, mert a bolsevisták rendkívül szívósan és makacsul védekeznek.

A kaukázusi hegylánc választja el itt Európát — Ázsiától. A Kárpátnál is jóval magasabb hegyláncolat tetejét örök hó fedi. Legmagasabb csúcsa az Elbrusz, 5630 méter. Ide tűzte ki a német hadilobogót Spindler, német hegyivadász főhadnagy! A Kaukázus vidéke kevés jó kikötővel rendelkezik, ezeknek birtokáért különösen kemény harcok folynak. Itt a kikötőknél az éghajlat enyhe, a hegység felé közeledve hideg, majd zord lesz, míg végül az örök hó birodalmát találjuk. A Kaukázus aránylag szegény terület, állatvilága is igen gyér. Az egyes zárt völgyekben elszigetelten élnek a néptörzsek, melyeknek

három legnagyobb csoportja a kartvéli, a cserkesz és az oszték. A lakosság általában mohamedán, sok a bálványimádó.

A Kaukázus legnagyobb kincse az olaj. Forrásai közül a bakui és a batumi a legjelentősebb.

A kaukázusi harcok legnagyobb jelentősége — az olajon kívül — Európa egyik legkeletibb kapujának birtokbavétele.

*

Afrikában amerikai csapatok szálltak partra a múlt év novemberében. Ezt a partraszállást egyes francia védőcsapatok túlságosan könnyen engedélyezték az angolszászoknak. Ennek következményei a napi sajtóból ismeretesek.

Rommel utóvédei.

Rommel vezértábornagy válogatott hadserege milliós angol haderőt köt le, ugyanakkor Egyiptomot is veszélyezteti. Parti egységei pedig elzárják az angolok előtt a Földközi-tengeri utat, amely Indiába vezet. Tehát főleg Rommel haderejének megsemmi-

„A jobb világrend” harcosai német fogságban

sítése, másrészt azonban a Sztalin által sokat sürgett második arcvonal megteremtése céljából történt ez a partraszállás. Előzőleg **Montgomery** tábornok közel milliós hadseregével, több ezer harckocsijával keletről-nyugatra megtámadta Rommel elalameini állásait. A támadás 15. napján Francia Észak-Afrika partjain megjelent csapatszállító hajók amerikai katonákat szállítottak partra, akik a szétszórta elhelyezett és csak itt-ott védekező franciák „ellenállását” megtörve, benyomultak a szárazföldre. A tengelyhatmak repülői azonban erősen megzavarták a nyugodt partraszállást és a napjainkban is folyó kemény harcok keresztül húzzák az angolszászok számításait.

Rommel zseniális hadvezetése még sok zavart és gondot okoz a számban túlerejű angolszászoknak!

*

Afganisztán ismeretlen világa az Indiát ért japán támadások következtében egyre jobban az érdeklődés előterébe került.

Tigrisfej van Afganisztán címerében, jellegzetes jelképe ennek az ázsiai királyságnak. A Hindukus 5000 méteres hegytömbje osztja ketté területét, észa- kon hatalmas pusztaságok, déli részén mocsárvidék és sós, agyagos sivatagok terülnek el. Itt tikkasztó a meleg, a hegyekben kemény a tél. A harcias afgán őslakosság állattenyésztő, földművelő, kukoricát, dohányt, rizst termeszt. Északon gyapot, cukornád, füge is megterem a mesterségesen öntözött folyóvölgyekben, újabb kutatások szerint jelentős mennyiségben vas, réz, szén, ólom is található Afganisztánban. Tigris, leopárd, medve, hiéna képviselik az állatvilágát, a farkasok még ma is csordákban kóborolnak a hegyvidéken. A körülbelül 12 milliónyi lakosság fele valószínűleg afgán, a többi keverék faj, általában török és mongol eredetűek. Hetvenezer főnyi hadserege részben korszerűen felszerelt. A fejletlen úthálózat miatt jelentős számú a lovassága.

Az afgán birodalmat a XVIII. század közepén Ahmed Sah alapította, de a hatalmas ország folyamatos belső viszályok miatt Anglia befolyása alá került. Anglia a mindenkor uralkodónak jelentős évjáradékot biztosított, de ellenőrizte és irányította az ország minden lépését, mert félt, hogy Afganisztán orosz befolyás alá kerül. Csak 1907-ben kötött Anglia Oroszországgal szerződést, hogy egyik sem akarja magának Afganisztánt megszerezni. A világháború alatt Afganisztán semleges maradt, Amanullah király pedig a világháború után kivívta Afganisztán függetlenségét külügyekben is. 1929-ben mondott le Amanullah, mert a reformjai miatt elégedetlen őslakosság körében felkelés tört ki. Utódát, Nadir Kánt 1933-ban meggyilkolták, őt fia: Záhír követte a trónon.

Az angoloknak Indiában tett védelmi berendezéseik közül az afgán határon létesítettek a legerősebbek. Nemcsak azért, mert ez a határszakasz nyílt, hanem mert a történelmi idők óta Afganisztán felől érte Indiát a legtöbb támadás. Mongolok, perzsák, macedonok törtek elő azokról a területekről, ahonnan még ma is támadást vár India. Ezek a Kabulból a Kayber-hágón át vezető út, a Kurram és Kundarmenti völgyek és Kandaharból — Quettán át — a Beludzsisztánba vezető út.

Az ország belsejében csak rossz állapotban lévő gyalogutak, a hegységben ösvéutak vannak. Két orosz és két angol vasútvonal vezet az afgán határra.

Anglia ügynökei révén saját céljai szolgálatában már régóta azt hirdeti, hogy Afgansztán Indiára pályázik. A waziristani határvidék törzseit állandóan lázítják, ezzel számos határincdenst idéznek elő.

Az afgán nép legismertebb harcidala arról szól, hogy körülbelül 100 esztendővel ezelőtt az angolok támadni próbáltak a Kayber-szorosban, de az afgánok egy szálíg levágták őket, csupán egy katonatorvos maradt meg az angolokból... hírmondónak.

*

A motorkerékpárosokat az első világháborúban csak a jelentő szolgálatban használták. Külön harcos motorkerékpáros csapat a mai villámháború korában jelent meg először a harcmezőn. A motorkerékpáros csapat **támadó** feladatok megoldására való, de az ellenség üldözésére is kiválóan alkalmas. Korszerű, gépesített haderőben vannak önálló motorkerékpáros zászlóaljak is, de kisebb létszámban mindig megtaláljuk őket a gépkocsizó gyalogságnál és a páncélos csapatoknál is. Ezeket a harcos motorkerékpárosokat nem szabad összetéveszteni az ugyan-csak fontos szolgálatot ellátó hírvivő motorkerékpárosokkal, akiket összeköttetésre és jelentések, parancsok továbbítására használnak fel.

A motorkerékpár nemcsak mint sporteszköz, hanem mint harci felszerelés is kiválóan megállja helyét. Jó utakon 70—80 kilométeres óránkénti sebesség-

Motorkerékpáros lövészek.

gel száguldanak a motorkerékpáros lövészek, sokkal gyorsabban, mint a gépkocsik. A gépkocsi nehéz, a motorkerékpár alig párszáz kilós, a gépkocsiba 60—70 lóerős motor is kell, a motorkerékpárba elég 20—30 lóerős. Keskeny utakon nem tudnak a gépkocsik boldogulni, a motorkerékpár még a szűk hegyi ösvényeken is biztosan halad. Az elakadt gépkocsi kivontatására másik gépkocsi, vagy egyenesen vontató kell, a motorkerékpárt utasai is kitolják. Tagadhatatlanul sok előnye van a motorkerékpárnak, bár rossz időben nem valami kényelmes közlekedési mód. Az újfajta, hernyótalpas motorkerékpár minden akadályon áthatol, jelentős mennyiségű lőszert, élelmet, stb. szállít.

A motorkerékpáros lövészek géppisztollyal, karabéllyal, géppuskával és páncéltörő fegyverekkel is felszereltek s így hatalmas tüzerőt képviselnek. Az oldalkocsis motorkerékpáron hárman is elférnek. A tűzfegyvereket az oldalkocsiban szállítják.

Feladataik megoldására merészen törnek előre a motorkerékpárosok. Védett helyen motorkerékpárjaikról szállnak és a tűzharcot gyalog vívják. Egy kisebb rész rendszerint szemből foglalkoztatja az ellenséget, míg a nagyobbik rész — miután a szemből támadók elterelték róluk a figyelmet — nagy kanyarodással az oldalakból és hátból támadnak. Merész, válogatott emberek a motorkerékpáros lövészek!

*

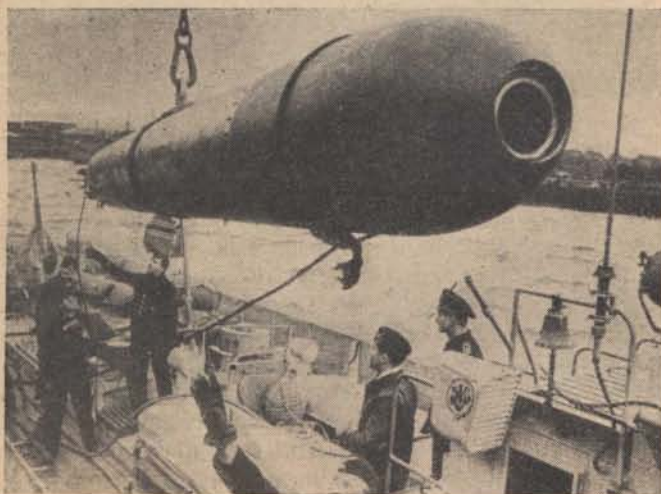
A **torpedó** az egyre hevesebben dúló tengeri küzdelem legféltetesebb fegyvere. Ez a mintegy hét méter hosszú, félméter vastag „acélszivar” kb. háromszáz kiló robbanó anyagot tartalmaz. Kilövése, vagy ahogy a tengerészek mondják, „lanszirozása” torpedóvető csőből, vagy pedig vetőkeretből történik. Ha a vetőcső a víz felett elhelyezett, akkor lőpor segítségével lövik ki. A víz alatti vetőcsőből sűrített levegő segítségével történik a vetés. Egyszerre rendszerint több csőből és egyidejűleg vetik a torpe-

A terepjáró motorkerékpár minden akadályon áthatol.

dókat. Ez azért szükséges, hogy a különböző robbanási időpontra és távolságra beállított torpedók valamelyike biztosan elérje az ellenséges hajót. A legújabb torpedó **irányváltoztató berendezéssel** ellátott. A torpedó ugyanis kb. kilencven kilométer óránkénti sebességgel halad a víz alatt: ez szabadszemmel is megfigyelhető. Gyorsjáratú hajók — ügyes vezetés mellett — kitérhetnek a torpedó elől. Ennek megakadályozására szolgál az irányváltoztató berendezéssel felszerelt torpedó. Ez bizonyos út megtétele után önműködően megváltoztatja irányát, majd ismét visszatér a helyes vonalba. De akkor már oly közel van, hogy nem lehet előle kitérni.

A torpedót leginkább tengeralattjárók, gyorsnaszadok és kisebb páncélozott tengeri járművek használják. A szárazföldről vetett torpedót vetőkeretből vetik ki.

A torpedó.

A torpedó ellen gyorsan működő tűzéréssel és gyors kitéréssel igyekeznek a hajók védekezni. A torpedó-gyanús területeken cikk-cakkos vonalban vezetnek a hajót, míg a kikötőkben horgonyzó tengerészeti egységeket erős acélhálával veszik körül. A korszerű torpedónak azonban már hálózó berendezése is van.

A torpedótalálat igen veszélyes, mert ha a hajó érzékeny részét éri, egy-kettőre elsüllyeszti. A korszerűen épített hajók vízalatti részét rekeszekre, kamrákra osztják, hogy a torpedótalálat veszélyességét az érintett kamrákra korlátozzák. Ezenkívül a hajó oldala a víz alatt kb. 40 cm. vastagságban páncélozott is. Legveszélyesebb az, ha a torpedó a kormány-szerkezetet teszi tönkre. Ilyenkor a hajó kormányozhatatlanná válik, a következő torpedó pedig már könnyen végez vele.

*

A **tengeralattjárók** tenger-zöld színre festett, 25–35 méter hosszú, keskeny, igen gyors járatú tengeri harceszközök. A tenger mélyében úszva, láthatatlanul közelítik meg céljaikat, hogy aztán pontosan irányított torpedóikkal elsüllyesszék azokat.

Igen bonyolult szerkezetű berendezés, sok érzékeny műszer és elektromos kábel, szűk férőhelyen 20–30 válogatott tengerész: ez a tengeralattjáró! A víz színére emelkedve, hatalmas nyersolaj-motorok

A tengeralattjáró gépháza.

hajtják, a víz alatt akkumulátorokból nyert elektromos áram működteti a gépeket. A tengeralattjáró teste cellákból — kamrákból — áll, amelyekbe szabályozó szerkezet segítségével vizet engednek. Így a tengeralattjáró súlya nehezebb lesz, mint a víz: következésképpen a víz alá süllyed. A víz felett csak a jó férőkar vastagságú tükrös távcső — a periszkóp — marad kint, amellyel a víz alá merült tengeralattjáró parancsnoka tájékozódik a víz felszínén történtekről. Ennek segítségével veszik célba az ellenséges hajókat is. A tengeralattjáró egész testével beáll a lövés irányba és a torpedót a víz alatt — sűrített levegő segítségével — lövi ki. Ha a tengeralattjárót — pl. vízbombákkal — megtámadják, még mélyebbre süllyed. Száz méternél mélyebbre azonban a legkorszerűbb típusok sem süllyedhetnek, mert már 40 méteres mélységben is mintegy 40.000 kilós víznyomás hat a tengeralattjáró minden egyes négyzetméter felületére.

Korlátlan ideig sem lehet a víz alatt tartózkodni, mert az elektromos berendezéseket működtető akkumulátorok kimerülnek. Ezeknek az akkumulátoroknak feltöltése a víz felszínén működő nyersolajmotorok hajtotta berendezések segítségével történik. Mélyen a víz alatt oxigénpalackokból történik a levegő pótlása és felfrissítése.

Tengeralattjáró a felszínen.

A tengeralattjáró úgy emelkedik ismét a felszínre, hogy az előbb említett cellákból a vizet sűrített levegő segítségével kipréselik. Így a tengeralattjáró teste ismét könnyebb lesz, mint a víz és felemelkedik a felszínre. Ilyenkor kinyílnak a légmentesen záródó ajtók és a legénység boldogan tódul a fedélzetre, friss levegőt szívni.

A tengeralattjárót minden hadihajó és repülőgép üldözi, minden aknazár elpusztításukra tör. Az egyszer megsérült tengeralattjáróból igen nehéz és ritka a menekülés. De a tengerek rettenthetetlen hősei újra meg újra kifutnak tengeralattjáróikkal a végtelen vizekre, Hazájuk szolgálatában!

Legöregebb

nyugállományú bajtársainkat kívánjuk csendőrnapi számunkban megszólaltatni, akik a visszatért területeken élnek s akik testületünk megszületésének első évtizedében már szolgáltak. Az ő régi csendőr emlékeikből óhajtunk idézni részleteket, úgy, amint az 1940. évi csendőrnapi számunkban az anyaország területén élő legöregebb ny. bajtársainktól. Közölni szeretnénk arcképüket is (mostani időből származó mellképet), úgyszintén a régi időkből csendőr vonatkozású fényképfelvételeiket (csoportképek stb.). Ezeket felhasználás után — kívánságukra — visszaküldenénk, bár köszönettel fogadnánk, ha ezeket a csendőrségi múzeum részére felajánlanák.

Kérjük a visszatért területeken szolgáló bajtársainkat, legyenek segítségünkre szándékunk megvalósításában. Keressék fel alkalmilag az őrskörletükben élő (ma már kb. 80 éves és ennél idősebb) ny. csendőröket, közöljék velük tervünket és kérjék fel, hogy írják le röviden régi csendőr életük egyik-másik emlékét, ha pedig nehezükre esnék az írás, elmondásuk után bajtársaink jegyezzék le. Arcképnek megfelel jó, éles amatőr felvétel is (mellkép). Ezt bajtársaink is elkészíthetik. Az arcképhez, külön papírra jegyezve, a következő adatokat kérjük: név, rendfokozat, születési év, mettől-meddig volt katona, a testületbe mely évben lépett, hol szolgált az első évét, mikor ment nyugállományba, hány gyermeke és hány unokája van, melyik községben lakik.

Kérjük bajtársainkat, hogy legkésőbb február 2-ig küldjék be hozzánk a megszerzett leírásokat és fényképeket. Kívánságukra a portó és fénykép költségeket megtérítjük.

Apróságok a szolgálatból.

(Folytatás.)

Rosszul végzett igazoltatások.

37 évi csendőrségi szolgálatom alatt mindig legfontosabbnak tartottam a gyanús és idegen egyének alapos igazoltatását. Ennek szükségességére próbacsendőr körben tanított meg egy rosszul végzett igazoltatás. Tudok azonban több olyan esetet is, melyek intő példák az igazoltatást végző csendőr előtt.

*

Mint első éves próbacsendőr egy idegent igazoltattunk járőrvezetőmmel az őrsállomástól távol, az úton. Az illető születési anyakönyvi kivonattal igazolta magát és előadta, hogy erdőkitermeléssel bízta meg egy budapesti cég, most tárgyalt éppen a közelben lakó erdőőrrel. Ezt az igazolást járőrvezetőm elfogadta és tovább engedte. Én tapasztalatlan próbacsendőr létemre is láttam igazoltatás közben, hogy az idegen igen izgatott volt és nagyon megörvendett, mikor megszabadult tőlünk. Ezt közöltem is járőrvezetőmmel, aki megnyugtatót, hogy vannak emberek, kiket a csendőr jelenléte akkor is izgalomba hoz, ha teljesen ártatlanok. Mikor azután tovább portyázva megjelentünk annál az erdő-örháznál, melyre az igazoltatott egyén hivatkozott, rájött a járőrvezetőm, hogy az idegen túljárt az eszén. Az erdőőr ugyanis elmondotta, hogy beszélt ugyan az idegennel, de erdőkitermelésről szó sem volt. Az illető csak egy pohár vizet kért és azt kérdezte, hogy messze van-e még onnan R... község. Most már láttuk, hogy mulasztást követtünk el és bántott a lelkiismeret. Még nagyobb volt csodálkozásunk és lelkifurdalásunk, amikor bevonulásunkkor az őrsparancsnok azt kérdezte, hogy nem találkoztunk-e útközben egy olyan emberrel, akinek a neve, személyleírása és ruházata teljesen meg egyezett az általunk igazoltatott egyénnel, mert az illetőnek a megállapítás szerint abba az irányba kellett mennie, amiről már értesítette is a kézsmárki őrsöt. Gondolható, hogy nem dicsért meg az őrsparancsnokunk, amikor jelentettük, hogy bizony mi igazoltattuk is az illetőt, de tovább engedtük. Megtudtuk az őrsparancsnokunktól, hogy az igazoltatott emberünk 20.000 koronát sikkasztott egy budapesti cégnél és 1000 korona jutalmat tűztek ki a kézrekerítőnek.

Ezután minden igazoltatásnál ez a kép rémlett fel előttem és soha sem engedtem tovább gyanús egyént addig, míg alaposan nem igazoltam.

*

Úgy emlékszem, hogy 1935. év novemberének egyik napján általános razzsiát rendeltek el a vármegye területén. A p...-i őrsről 4 járőrt vezényeltek ki különböző irányban azzal a paranccsal, hogy minden idegen cigányt és csavargót igazoltassanak és a legkisebb gyanú esetén kísérik be az őrsre. Valamennyi járőr eredmény nélkül vonult be. Úgy az őrsparancsnokot, mint engemet is, mint szakasziparancsnokot bosszantott ez. A járőrök arra hivatkoztak, hogy az esős idő miatt nem mozdogtak a gyanús egyének.

Estefelé átmentem a laktanyával szemben lévő borbély üzletbe borotválkozás végett. Közben bejött oda egy iparos kinézésű fiatal ember is, aki engem meglátva azt kérdezte, hogy lehet-e itt borotválkozni s mikor a borbély igennel válaszolt, azt mondta, hogy később visszajön. Mivel láttam, hogy idegen és nagyon

igyekszik a közelemből eltávolodni, igazoltattam. Amikor a zsebéből munkakönyvét átadta, abból több irattal néhány fényképező lemezt vissza akart tartani s mikor azokat is átvettem és kérdőre vontam, hogy hol van a fényképező gépe, azt mondta, hogy a barátjánál van, aki kint vár rá. Eszembe jutott, hogy az azelőtti napokban olvastam a Nyomozati Értesítőből, hogy két csavargó, több dologgal együtt, egy kisebb fényképezőgépet is ellopott. Azonnal kimentem az utcára s az ott várakozó fiatalembert is magam mellé véve, részletesebb igazoltatásuk végett átkísértem a laktanyába. Csakhamar kiderült a Nyomozókulcsból, hogy mind a két egyén elfogandó volt különböző lopások miatt. Ezt be is ismerték. A fényképezőgépen kívül más lopott dolog is előkerült a zsebeikből.

Megkérdeztem, hogy a megelőző éjjelt hol töltötték. Előadták, hogy A... községben háltak meg és útközben, míg onnan P...-ra jöttek, két járőr is igazoltatta őket, de mert a munkakönyveikkel igazolták magukat azzal, hogy Ó...-ra mennek a gyárba, elengedték őket.

A razziázó járőrök láthatták, hogy mit ér a felületes igazoltatás.

Ezidőtájt történt az is, hogy az n...i őr egyik járőre egy magát Vogel Józsefnek nevező zsidót vezetett elő az őrre igazoltatás végett. Vogel azt állította, hogy Budapesten lakik, fűszerüzlete van ott, ingatlan vásárlás végett jelent meg N. községben. Ez gyanús volt, mert csak 6 pengő volt nála. Arra már nem emlékszem, hogy igazoló iratai voltak-e. Az őrparancsnok telefonon kérte nevezett igazoltatását a Nyomozóosztály útján. A nemsokára megérkező válasz úgy szólt, hogy nevezett valóban budapesti lakos, kereskedő és nincsen ellene bűnvádi eljárás folyamatban. Előadása tehát megfelel a valóságnak. Mikor a válasz megérkezett, nem voltam bent a laktanyában. Visszatértem után érdeklődtem Vogel után, mire az őrparancsnok jelentette, hogy szabadon engedte, mert az a válasz érkezett, hogy nincsen ellene eljárás folyamatban. Kifogásoltam, hogy elengedte, mert az otléte volt gyanús elsősorban, azért egy járőrt küldtem, hogy kerítse elő és gyanús volta miatt — míg beható igazoltatása megtörténik — adja át az őr a közigazgatási hatóságnak. Átadása előtt ujjnyomat őrlepon és írásban igazoltassa különösen arra nézve, hogy mi járatban van ott és valóban azonos-e a bement személlyel. A járőrnek sikerült Vogelt a vasútállomáson feltalálni, ki már a jegyet is megváltotta Miskolcig, mert Budapestig még útiköltségre sem futotta volna pénzéből. Még mielőtt az írásbeli igazoltatásra a válasz megérkezett, Vogel kihallgatásra jelentkezett a főszolgabírónál és előadta, hogy az általa bement személyi adatok hamisak, mert a Budapesten lakó testvérbátyja nevét mondta be. Ő kisebb családok miatt büntetve volt és miután büntetését letöltötte, kiutasították Galiciába, mert az apjuk onnan jött be. Galiciából Csehszlovákián át visszaszökött Magyarországra. Mivel más bűne nincs, kérte, hogy toloncolják vissza Galiciába. Később megjött a priusza is, melyből kiderült, hogy valódi neve Vogel Izrael és többrendbeli csalásért mint elfogandó szerepel a Nyomozókulcsban. Sajnos, közben megszökött Vogel a rendőrhatalmági fogdából és meg sem került, mert még évek múlva is fennállott a körözése.

Itt hiba volt az első igazoltatásnál, hogy nem kérték annak a megállapítását is, hogy miért jött Vogel

N. községbe. Így mindjárt rájöttek volna, hogy nem a Budapesten tartózkodó Vogel Józsefről van szó, hanem csak az ő nevét használó csalóról.

A s...-i őr helyi járőre az estéli órákban egyik B. egyéntől arról értesült, hogy egy gyanús egyén, ittas állapotban bement egyik üzletbe és új asztalkendőket kínált megvételre, de mivel a kereskedő gyanús szerzeménynek találta az asztalkendőt, nem vette meg. Az ismeretlen egyén ezután az S... községben lakó Tóni nevű cigány után érdeklődött s mikor eltávozott, valóban Tóni cigány lakása felé ment. A járőr meg is találta Tóni cigány lakásán az idegent, aki hamis nevet mondott a járőrnek s ezt megtoldta azzal, hogy a közeli bányatelepen van alkalmazásban mint kocsis, az igazolványa pedig a munkaadójánál van. Mivel ezt az állítást Tóni cigány is megerősítette, a járőr az igazoltatást elintézettnek tekintette és tovább portyázott.

Másnap reggel megjelent az őrön egy dohánykertész egy talált utazóbőrönddel s a következőket adta elő. Megelőző nap éppen a dohánypajta előtt állott, amikor egy szekér haladt el a közeli országúton. A szekéren két ember ült, kik a szembe fújó erős szél miatt köpenyeikbe beburkolózva ültek. Nemsokára utolértek egy embert, ki azután a szekérről a bőröndöt leemelte anélkül, hogy a kocsin ülők azt észre vették volna és azzal bement a közelben lévő híd alá. Kis idő múlva bőrönd nélkül távozott onnan S... község felé. Láttá azt is, hogy amint a híd alól kijött, 2—3 üveget szorongatott a hóna alatt, azokból felváltva nagyokat húzott, majd eldobva az üvegeket, dalolva elindult S... község felé.

Amint eltűnt az idegen, kíváncsiságból bement a híd alá s ott találta az őrre magával hozott bőröndöt feltörve. Megtalálta az eldobott üvegeket is, melyekben minta italok voltak, de az idegen valamennyit kiitta. Volt egy új asztalkendő is a bőröndben, a többi valószínű magával vitte az idegen. A dohánykertész leírta az idegen természetét és ruházatát is, amiből — állítása szerint — ráismert G. J. k...-i lakóra. Erre a névre az őrbeliek is emlékeztek, mert viselője szokásos büntetett volt, akit betöréses lopás miatt a szomszédos őr is nyomoztatott. De a baj ott volt, hogy a leírás után az előző napi Hű. járőr tagjai is ráismertek arra az ittas emberre, akit Tóni cigánynál igazoltattak s azután futni engedtek.

G. J. még öt betörést követett el, míg egyik közeli őr elfogta. Ő volt, aki a bőröndöt a szekérről lelopta s a járőrt kitalált névvel és mesével félrevezette.

Derecskei János ny. alhadnagy.

A régi ismerős.

1938-ban a villányi őrön kivezényelt az őrparancsnokom helyben nyomozó szolgálatra, Virág István csendőrrel, egy hatósági közeg ellen elkövetett vétség ügyében. Amikor már csak a gyanúsított kikérdezése volt hátra, a község utcáján megpillantottam egy csavargó kinézetű fiatalembert. Megkérdeztem a járőrtársamtól, hogy ismeri-e azt a fiatalembert, mire ő azt felelte, hogy ismeri, mert délelőtt, amikor a postára ment, igazoltatta és tudta is magát igazolni a munkakönyvével. Az őrre is bekísérte és ott részletesen igazoltatták, de nem fordult elő a neve sehol sem, ezért szabadon bocsátották. Arra is emlékezett járőrtársam, hogy az

illető dombovári fiú. Erre én azt feleltem, ha dombovári, akkor csak megnézzük, hisz én is dombovári vagyok, talán ismerem is. Közben már annyira megközelítettük, hogy felismertem benne Pára Elemért,* akinek a bátyja nekem iskolatársam volt. Még az előbbi őrsmőn a Nyomozati Értesítőben figyelemmel kísértem, hogy iskolatársamnak ez az öccse sokat szerepelt mint elfogandó egyén, különböző lopások miatt. Elhatároztam, hogy alaposan igazoltatni fogom. Amikor igazoltatása alkalmával megkérdeztem a nevét, — Pára Istvánt — a bátyja nevét mondta be és átadta a munkakönyvét. Ezután a munkakönyvből kérdeztem a személyi adatokat, amit ő pontosan be is mondott. Persze ez nem az ő, hanem a bátyja munkakönyve volt. Mivel tudtam, hogy régi bűnök hordozója, megnéztem a Nyomozókulcsban, Pótlékban, majd a 10 napos névmutatóban. Az utóbbiban szerepelt és pedig a saját és nem a bátyja nevén.

Ezután az ál Pára Istvánt a 200 méterre levő villányi vasútállomásra kísértem és távbeszélőn megkérdeztem az őrstől, hogy mi miatt körözik Pára Elemért? Hamarosan bementék, hogy a szekszárdi kir. ügyészség körözi nyolc havi börtönbüntetésének letöltése végett.

A következő pillanatban kijelentettem az elfogását és a járőrtársamnak elrendeltem a megbilincselését. Amikor kijelentettem az elfogását, még gúnyosan mosolygott, de amikor elrendeltem a megbilincselését, nevről szólított meg: „Pap úr kérem, nem ismer? Ne tegye meg velem ezt a szégyent!“ Azt feleltem neki, aki nem szégyenli a bűncselekményt elkövetni, az ne szégyelje a bilincset se!

Megbilincselve az őrsre kísértem, majd megszerkesztettem a tényvázlatot és a legközelebbi kir. ügyészségnek átadtam.

Pára Elemér elmondta, hogy nagyon sok járőr igazoltatta már útközben, de mindenik elfogadta a bátyja munkakönyvét.

Ez az eset megtanított engem arra, hogy az igazoltatásoknál ne a szóra és az igazolványokra (különösen a fényképnélküliekre) támaszkodjam, hanem a Nyomozókulcsra és a többi prioritási segédletre.

Pap Lajos IV. őrmester
(Ungvár, nyom. aloszt.).

Első nyomozásom.

Alig hogy véglegesítették, egy szép napon arra ébredtem, hogy őrsparancsnokom járőrvezetőként vezényelt szolgálatba. Azt a parancsot kaptam, hogy a főszolgabíró által leadott névtelen feljelentést tegyük nyomozás tárgyává. A névtelen levélíró elmondta, hogy Kovács József* x...-i tanyai lakos engedély nélküli lőfegyvert tart lakásán és orvvadászattal foglalkozik.

Nem tudnám leírni azokat az érzelmeket, amelyek útbaindulásunk után bennem végbementek s melyek mind az „eredmény“ körül futkostak.

Mint R. szolgálatban lévő járőrnek, előbb még több tereptárgyat kellett leportyáznunk s öreg este lett, mire a feljelentésben említett orvvadászunk tanyai lakásához értünk. Emberünket otthon találtuk. Azzal kezdtem a beszélgetést, hogy ilyen elhagyatott tanyahelyen hálás dolog volna egy lőfegyvert tartani. Azt hittem, hogy az illető elszólja magát, de csalódtam. Igen nyugodtan viselkedett és sehogyan sem akart kötélnek állani. Most már nem volt mit tennem, tudomására hoztam, hogy mi járta-

ban vagyunk és kilátásba helyeztem a lőfegyverek utáni házkutatást, ha elő nem adja azokat. Konokul tagadott, fogadkozott, hogy fegyvere soha sem volt, jelenleg sincs. Ugyanazt mondta a szobában volt özv. anyja is. Egy éppen ott volt napszámos-embert a szomszéd tanyára küldtem azzal, hogy bizalmi egyént hívjon a házkutatáshoz. Kis idő múlva emberem megérkezett a szomszéd tanyásgazdával, akit ugyancsak Kovács Józsefnek hívtak. Ennek hallatára erős bizonytalanság fogott el további teendőmre nézve. Nem tudtam, hogy melyik Kovács Józseffel foglalkozzam. Mivel előbbi Kovácsom a „megrohanó“ kérdésekre sem nyújtott reményt eredményre s ezenkívül sugallatom is arra ösztönzött, hogy inkább az utóbbi Kováccsal foglalkozzam, előbbi emberemnél a már kilátásba helyezett házkutatást mellőztem azzal, hogy becsületes embernek ismertem meg. A házkutatás mellőzésének valóságos oka az volt, hogy a két Kovács személyét illetőleg bizonytalanságban voltam, de éppúgy nem voltam biztos afelől sem, hogy vajjon saját kezdeményezésből tarthatok e házkutatást.

A szomszéd tanyán lakó, bizalmi egyénnek hívott Kovács tanyájára érve, az előbbi Kováccsal folytatott beszélgetésbe kezdtem, de itt is eredménytelenül. Bár akkor a gyanúsított lélektanával még nem sokat törődtem, emberem mégis elárulta magát arcszínváltozásával és hebegésével. Már-már úgy láttam, hogy jó helyen járunk. De minthogy én is bizonytalan voltam tenni-valóim dolgában, amit Kovács észre vehetett, átnyergelt, megnyugodott és konokul tagadott. A házkutatástól a korom sötétre való tekintettel nem sok eredményt vártam, ezért a jelen volt napszámos bizalmi egyénnel, az istállóban volt 14—15 éves cselédgyermekhez mentem, akit felszólítottam, hogy adja elő munkaadója vadászpuskáját. A gyermek sírva fakadt és elmondta, hogy a puská a vetőgép magsekretyében van, de azt nem ő, hanem munkaadója tette oda, mielőtt a szomszéd tanyára a csendőrök hívására elment. A puskát a gyermek az említett helyről elővette. Megdicsértem s biztattam, hogy adja csak elő a többi puskát is, mert tudom, hogy még van. Erre a gyermek elmondta, hogy valóban van a munkaadójának még egy pisztolya, de annak hollétéről nem tud. Valószínű, hogy a szobában tartja. Ezután a kezemben tartott bűnjel puskával az udvarra mentem Kovácsnéhoz, mondván: adja elő a pisztolyt. Az asszony vonakodás nélkül az egyik szobában levő banyakemencéhez ment, ahol a gyermekeknek subából készített, ágyának nevezett alkalmasságból elővett egy 9 mm-es forgópisztolyt. Most már a 2 fegyverrel mentem vissza a szobába, ahol járőrtársam őrizte Kovács gyanúsítottat. Kovács nagyon meglepődött és mindent beismer.

A szükséges kikérdezések, bűnjelek őrizetbevételé, valamint a bűnjelek rejtekhelyének mindkét bizalmi egyén jelenlétében történt megtekintése után tovább folytattuk az őrjárat portyázását, kimondhatatlan örömmel. Boldogabb ember nem volt nálunk az „első eredmény“ után. A felkelő hold megvilágította éjszakán éppen az elintézett esetről beszélgettünk, amikor egy tengeriszárrakásból őrsparancsnokom lépett elő járőrtársával. Jelentkeztem és jelentettem az eredményt.

Őrsparancsnokom nem maradt szűkmarkú az elismeréssel és dicsérrel, ami olyan mély nyomot hagyott lelkemben, hogy még most is érzem. A kötelesség önfeláldozó teljesítésére kaptam itt meg az útravalót, abban a pár dicsérő szóban.

Tóth János I. őrmester
(Szeged, nyom. aloszt.).

* A nevet megváltoztattuk. Szerk.

EMCÉKEZZÜNK!

Köntös Sándor dékánfalvai őrsbeli csendőr Bukovinában, Lucsina mellett az oroszokkal 1915. január 15-én vívott harcban eltűnt.

Nagy Vendel 2. oszt. őrmester, a kackói őrs parancsnoka, 1917. január 21-én, Csatány határában, **Billinger József** népfelkelővel együtt járőrszolgálat közben a Szamosba fulladt.

Boros Gábor guraapilori őrsbeli csendőr, a Lunka Berhina-havason katonaszökevényekkel vívott tűzharcban, 1915. január 23-án elesett.

Pintér Gusztáv vasvári őrsbeli csendőrt 1903. január 24-én, a Rába hídján egy vonat szolgálat közben elgázolta.

Blazsanik András 1. oszt. őrmestert, a kisszállási őrs parancsnokát, egy katonaszökevény, kit el akart fogni a jánoshalmi határban 1918. január 24-én agyonlőtte.

Odri Sándor kerékteleki őrsbeli 3. oszt. tiszthelyettes, orvvadászok üldözése közben, 1922. január 25-én, Tárkány határában jégen elesett, agyrázkódást kapott és megfagyott.

Hajdu Sándor szászrégeni őrsbeli alőrmester, a harctéren szerzett betegségében, Romániában, Vida községben, 1918. január 26-án meghalt.

Rézinger József jánosházai őrsbeli csendőr, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben, 1916. január 31-én Kovelben meghalt.

A bajtársiasságról.

Írta: **EÖRDÖGH GYULA** tiszthelyettes (Miskolc).

A bajtársiasságról és ellenkezőjéről, a bajtársiatlanságról igen sokat írtak és beszéltek már. Mindannyian tisztában vagyunk a lényegével, átérezzük és átéljük a tartalmát is magatartásunkkal, tetteinkkel.

Csak az nem ismeri, nem gondolja el helyesen, aki könnyen vagy inkább könnyelműen dobálódzik ezzel a szóval: bajtársiatlanság. Ritkán, de hallani ilyet. Főképp azok használják, akik saját hibáik következményeiért másokat okolnak, ahelyett, hogy lelkiismeretvizsgálatot tartanának. Talán nem is tudatosan vádolnak, csak szeretik áthárítani másokra a felelősséget azért, ami velük, körülöttük másképp történt, mint ahogy elképzelték. Szokás csupán, melyet le lehet vetni, ha káros voltát belátják és tárgyilagosabbak lesznek az önismeretben.

Mégsem haladhatunk el az ilyen kijelentés mellett szó nélkül — ha ritka is, mint a fehér holló, — mert aki komoly megfontolás nélkül használja, nemcsak személyében vétkezik, hanem a közszellem és egyetértés gondolatának is árt. Aki meggondolatlanul vágja oda a „bajtársiatlan” szót, vajjon miként vélekedik a bajtársiasságról? Alapját nyilván csak önös érdekeinek kielégítésében látja és fogalma sincs egybeforrasztó és mindent átütő erkölcsi erejéről. Nem tudja azt, hogy a személyi érdekeket alá kell rendelni az összesség javának. Oktalan kijelentésével nem egyes személyt, hanem egész környezetét, a bajtársak egyetemét sérti meg. Az indo-

kolatlan sértés pedig kétszeresen fáj és igen érzékeny, soká tartó nyomot hagy a lélekben.

Mi, csendőrök, örökös harcban állunk békében és háborúban. Szükségünk van bajtársainkra. A küzdelem nehéz, sokszor egyenlőtlen és ebben csak bajtársról várhatunk támogatást, segítséget, talán éppen attól, akit egyszer indulatunkban alaptalanul azzal sértettünk meg, hogy „bajtársiatlan”-nak neveztük.

A bajtársiasság azonos gondolatot és akaratot, célt és küzdelmet jelent. Bajtársak vagyunk jóban-rosszban, örömben-bánatban. Közös a sorsunk nyeresben-vesztésben, háborúban és békében egyaránt. Nem mindegy tehát, hogy milyen kijelentést tesz valaki a jelen- vagy távollevő bajtársról, annak hozzátartozóiról vagy másokról, akik ahhoz közelállnak.

Évtizedeken át váll-váll mellett haladunk a közös úton, van alkalmunk megismerni egymás gyengéjét, jó és rossz tulajdonságait. Hiba pedig mindenkiben van, mert egyedül az Örökkévaló Isten tökéletes, ember nem. Nincs tehát szükség arra, hogy felelőtlen, lélek nélküli beszéddel bírálgassuk azt a bajtársat, akire ma, vagy holnap, de biztosan rászorulunk. Ez viszont nem azt jelenti, hogy méltatlanokat kíméljünk és becsstelen cselekedeteiket a szolgálat hátrányára, eltitkoljuk. Mert az is bajtársias cselekedet, ha a velem mulatozó bajtársamat életveszélyes verekedésből megmentem, elsősegélyben részesítem és a laktanyába visszasegítem. De bajtársiatlanság volna, ha a magam és az ő bűnét titkolni akarnám. Avagy bajtársiatlan cselekedet-e az, ha titkon italozó vagy könnyelmű adósságot csináló bajtársamat jobb belátásra igyekszem bírni és ha ez nem használ, róla jelentést teszek?

Ilyen magatartásunkra nemcsak a Szolg. Szab. I. Rész mutat irányt, hanem a Szolgálati Utasítás IV. fejezete is. Azonban bármilyen bűnbe esett is bajtársam, nem vagyok feljogosítva arra, hogy őt „bajtársiatlan”-nak bélyegezzem.

A bajtársiasság a fegyelem és függelem ikertestvére. Egyszerre születtek, együtt élnek és fejlődnek. Egymás nélkül el sem képzelhetők és szükség lesz rájuk mindig, amíg az embernek bajtársa van. Ez a három eszményi gondolat legfontosabb tényezője katonaelőéletünknek. Harcunk eredménye attól függ, hogyan tartjuk be őket. Szokjunk le a „bajtársiatlan” szó használatáról, mert ilyen bajtárs nincsen. Ha valahol mégis volna, előljáróink ismerik a módját annak, hogy testületünkől eltűnjön.

KÜNYVOSZTÁLYUNK AJÁNLATAI:

Szervezeti és szolgálati utasítás. 2 P 20 f

(Már csak néhány példány van!)

Próbacsendőrök tankönyve. 4 P

Tábori rendészeti szolgálat. 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség 1943. évi elhelyezési térképe. 50 f

Máshol nem kaphatók!

Rendelés a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekk-számlájára történő befizetéssel eszközölendő.

Egy malac.

Irta: SZABÓ DÉNES őrmester (Budapest).

A második őrzőjáratot portyáztuk Kardos csendőrrel. Már napokon át esett a hó, szép havas volt a határ. Nehéz volt portyázni, de azért vigan ropogtattuk a havat a törésnélküli tanyai utakon. Beszélgettünk, úgy lassan, ritkaszóval, ahogy a portyázó csendőr szokott. Tempós, nyugodt, biztosan-ballagó marad a járása, beszéde, akármilyen az út, s akármilyen a „téma”. Néha szétnéztünk a nagy fehér határon, el a szomszéd falú hősapkás tornyaig, a messzi karám felénk ásitó ajtajáig. Néztük a nagy fehér puha havat, ahogy kedvesen, melegen bepólyált mindent a pusztán. A legkisebb árva kóró is betakarva, bepihézve állt az út két szélén. Érezni lehetett, hogy pihen, szunnyad a határ s olyan csendesen jártunk, mint mikor alvók között jár az ember vigyázva, fel ne ébredjen senki.

El-el állt a szavunk, — mert a magyar ember nem beszél, ha valami szépet lát s különösen nem, mikor a határ tetszik neki. Aztán, mikor elnézgettünk pár jó kiadós pillantásig, újra megeredt szavunk ott, ahol elakadt. S portyáztunk a nagy havon tovább...

Hajnalba indultunk és másik hajnalra akartunk bevonulni. Úgy terveztük, hogy ha szerencsésen bevonulunk, levágjuk a már jó formásra gömbölyödött két hízó süldőcskénket. Vagyis: disznótort tervezünk. Tudjuk, hogy a disznótör elég nagy esemény még az őrs szigorúan egyszerű élete folyásában is. Itt dül el, hogy a két negyvenmeszes zsírosbődön közül tele lesz-e mind a kettő, mint tavaly, vagy hogy a kolbászba 14 késhegynyi magyarbors kell-e, vagy jobb 9 késhegy borssal, ahogy Taligás csendőr javasolja.

Szóval, disznótorra készültünk, így — talán gyermekkori emlékek nyomán is — kis csendes izgalommal vártuk, hogy bevonuljunk. Hej, csak jó dolog az a disznótör...

Közben délre járt az idő. A nap felkapaszkodott erejétől telhetően a januári égre s puhította talpunk alatt a havat. Nehezebb lett a portyázás. A vizes hó átszapulta eszünk és bizony úgy magunkban érezhettük volna, ha nem resteltük volna, hogy kicsit elfáradtunk. Csakhogy ezt az ember fiatal korában még magának is restelli beismerni. De ha úgy volt is, nem volt baj, mert csak pár kilométerre volt Fenyves-major, a nagy pihenőhely és azon túl az őrzőjáratnak kisebbik fele volt hátra.

A fenyvesmajori pihenő, a fáradt csendőrök földi mennyországa. Puha, magasra vetett ágyak, nagy rakás száraz akáchaság, haragosvörösre piruló kályha, amelynek dohogó, duruzsoló hangjára olyan jól el lehet aludni szalonnázás után, hogy a király se különben Bergengóciában. És ez a Fenyves-major amúgy is a legrendesebb tereptárgy a megyében. Nem történik ott semmi, igazán. Az intéző katonás, rendtartó ember, talán még azt is tudja, hány szál sárjű van a szélső nagykazalban. És nagy rendet tart a cselédek között. Csak érjük el hát a Fenyves-major.

Meg is történik rövidesen. Befordultunk a gyepű mellett, innen már egyenesen bevisz az út. Amint befordultunk, láttuk, hogy a major felől szán csi-

lingel felénk, a lovak fűjő gőze szállt a napsütésben. Hamarosan megismertük az intéző fogatát. Találkozunk, látjuk az intézőt nagy bunda közepén, báránybőr kucsmája alig látszott a nagy bolyhos bunda gallérból. A nap akkor már lefelé szállt, a szán vigan csúszott a már csikorgó havon. Mikor találkozunk, a kocsis nagyot köszönt. Felfigyelt rá az intéző s hogy megismert bennünket, megállította a szánt. Visszaballagtunk. Alig adjon Isten, fogadj Isten, kezdi ám az intéző, hogy valami gazember ellopta egy három hetes malacát az ólból, a koca alól. Négy malaca volt és ebből szombatn reggelre egy hiányzott. Az ól zárva volt mindig, csak este ele téskor nyitotta ki a cseléd. Nagyon mérges volt, hogy ellopták a malacot és külön hangsúlyozta, hogy az anyasertés fel nem falhatta, mert először is, már idős malac volt, másodszor pedig ő a hiány felfedezése reggelén az ólból minden almot kihánytatott és megvizsgálta, de nem talált sem vérnyomokat rajta. sem egyéb maradványokat, ami a malac megevésére mutatna. Azóta három nap telt el, de nem tud nyugodni, már éppen üzeni akart értünk. Nem tud visszajönni velünk — úgymond —, mert sürgős dolga van, de nagyon kér bennünket, hogy mindent kövessünk el, hogy az a gazember kézrekerüljön. Mert az mégis csak sok, hogy pont az ő majorjában, pont az ő malacát lopják el, hozzá éppen azt a malacot, amelyik fajtaból csak két embernek van a Dunántúlon: neki, meg egy szerencsés grófnak. Még sebtiben közölte, hogy gyanúja arra a félkékalmár Takács béresre van, akit már rég el akart küldeni, és akinek éppen arra a reggelre ellett meg a kocája, mikor ez a malac eltűnt. Biztosan hozzákeverte az övéihez.

Igen sajnálta a malacot. Mi tagadás — mink is, és hát vitézül megígértük az intézőnek, hogy csak menjen el nyugodtan, mire hazatér, meglesz a tettes. El is ment, mi pedig sietve mentünk a helyszínre, nyomozni!

Míg beértünk a majorba, elgondolkozhattunk rajta, hogy vége a disznótornak és éppen egy malac csinálja a galibát. Mindig azt hallottam, a malac szerencsét hoz, imé, most minket egy disznótör angyal örömtől üt el, éppen egy malac.

De ezt csak magunkban gondoltuk, egymásnak azt mondtuk, hogy ezt pedig — égszakadás, földindulás, de kiderítjük még ma! Mert a disznóölés nem olyan kismiska, hogy azt egy malac miatt el lehetne odázni.

Neki hát, mindjárt a helyszínre. Lábnak fázott a vizes eszímában. Tudtuk, hogy a pihenőn nagy halom pattogó akácfa van, de azért csak mentünk a helyszínre.

Láttuk, hogy az ól jól záródik, az öreg koca dühösen védi ellenünk megmaradt három malacát. Azt is láttuk, hogy az első helyszínelést az intéző úr remekül végrehajtotta, mert friss alommal volt bélével az ól. A régít a mindenesgyerek kihányta a trágyadombra és azt már hiába keressük, mert azóta hol van az már...

Így a futólagos szemlét megtartottuk. Azután bementünk a pihenőre, nagy tüzet serkentettünk a kályhában, szárítottuk kepcáinkat, közben okos-

kodtunk. Nem hittük, hogy a malacot ellopták. Több ok miatt, de főleg azért, mert ahhoz, hogy valaki ismeretlen egy anyasertéshez bebújjon az ólba és ellopja tőle egy malacát, igen nagy bátorság kell. Mert az anyasertés a malac egyetlen nyikkantására megvadul. Ezt tudja minden épkézláb majorlakó, aki tehát ennek dacára erre vállalkozik, olyan bátorságának kell lenni, hogy azzal nem malacot lopni megy el, hanem legalább is oroszlánt szelidíteni.

De hova lett akkor a malac? Véleményünk az volt, hogy felfalta az anya, mert az ólból ki nem kerülhetett, el nem bolyongott. Úgy távolról valami rókafélét is számításba vettünk, de csak végső esetre, bár még sohasem hallottuk, hogy róka malacot evett volna. Egyelőre határozott feltevésünk a felfalás volt. Ez csak annyiból látszott valószínűtlennek, hogy a malac már három hetes volt, ebben a korban pedig már nem igen fordul ez elő. Megkérdeztük, mint szakértőt, a major fő-fő kanászát. Ő azon a véleményen volt, hogy a malacot ellopták, az anya ilyen koros malacot nem falhatott fel. Ez már nem egészen nyünkre való vélemény volt, pedig valamit kellett adnunk az öreg szavára, mert messze földön híres volt a kanász-tudományáról. Arra is megkérdeztük, lehetséges-e, hogy valaki bemerészkedjen az anyasertéshez, hogy a malacát ellopja. Azt felelte: lehetséges. Ő maga is megtenné. Ezt el is hittük, mert ő rettenetesen értett a sertések nyelvén. Bot nélkül ment be a legvadabb falkába és kivette onnan akármelyik malacot. Ezt kipróbáltuk előzően többször.

Azért kitartottunk feltevésünk mellett. Hogyan bizonyítsuk azonban be, hogy nem lopták el a malacot, hanem felfalta az anyasertés? Erre is volt tervünk! Az eltűnéskor az ólban volt almot kihányták, ezt hiába keressük. Tettek azonban helyette másik almot. Ha pedig a koca megette a malacot, három nap alatt meg is emésztette, a nyomának tehát meg kell lenni. Az pedig benn van az új alom között. Tervünk tehát: először beküldjük a mindenegyereket az ólba, hogy hozzon ki az anyától egy malacot, ha tud, majd meglátjuk, engedi-e. Azután kihányatjuk az almot és megvizsgáljuk, de alaposan, mert itt dűl el a nyomozás, meg a disznótor sorsa.

Elmentünk hát újból a helyszínre, a kanászfőszakértővel és bizalmi egyénekkel felfegyverkezve. A mindenegyereket nem küldtük be az ólba, mert eszünkbe jutott, hogy háttha az anyasertés a lába kásájába harap s erre nem találunk kádenciát a Szut-ban. Ehelyett áthajtattuk a koca-családot egy másik ólba és kihányattuk az almot. Az alom között keményre fagyott sertés-rögök voltak. Az egyikben egy teljesen ép malackörmöt találtunk.

Mindenki csodálkozott a szakértőtől az utolsó bizalmi egyénig. Mi pedig örültünk és rettentően büszkék voltunk, mintha egy nagy kasszaforást derítettünk volna ki, az összes bűnjellekkel együtt.

Még annyit, hogy a „szakértőnk“ ezután elárulta — a betyár! —, hogy ez a koca tavaly is felfalta két malacát, de nem háromhetes, hanem egynapos korában. Megvizsgálta a most még megmaradt három malacot is és egyikre rámutatva azt mondta: „Ezt is megeszi három nap alatt — ha nem lesz igaz, húzának karóba!“ (És nem kellett karóba húzni!)

Azóta teljes a nyugalom Fenyves-majorban...

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Sorozatos betöréses lopások kiderítése.

Beküldte: **PORPÁCZY GYULA** tiszthelyettes
(Szombathely).

A vonyarcvashegyi fogyasztási szövetkezet pénztárnoka 1939. április 19-én 6 órakor a keszthelyi őrsön jelentette, hogy aznap 4 órakor lakásán megjelent a szövetkezet üzletvezetője és elmondotta, hogy a szövetkezeti üzletben az éjjel betörést kíséreltek meg. 3 órakor zöreire ébredt fel. Mivel rosszat sejtett, villamos zseblámpáját magához véve, a hálósobából a zárt folyosón keresztül az üzlethelyiségbe ment, ahonnan a zörejt hallotta. Az üzletbe érve látta, hogy a kiszolgáló asztal pénzesfiókja ki van húzva, a fiókban elhelyezve volt 400 pengő azonban érintetlen állapotban ott van. Széjjelnézett a helyiségben és ekkor azt észlelte, hogy az üzlet és az azzal összefüggésben levő korcsmai szobák üvegajtajainak egy-egy táblája, valamint a külső vendégszobából az utcára néző ablak jobbszárnyának alsó üvegtáblája ki van törve. Mindezekből az üzletvezető arra gondolt, hogy az üzletben betörő járt, aki az ő megjelenése következtében elmenekült.

A pénztárnok megjegyezte még, hogy az üzletvezetőnek rendetlen kiszolgálás és egyéb hanyagság miatt a szövetkezet helyi vezetősége felmondott és május 1-én az üzletből távoznia kell. Feltehető tehát, hogy az üzletvezetőnek árúban hiánya van és ennek felfedezését leplezni akarván, betörést rendezett.

A fenti bejelentés alapján a keszthelyi őrs járőre a helyszínre ment és ott általános helyszíni szemlét tartott, majd az üzletvezetőt kikérdezte. Az üzletvezető a betöréssel kapcsolatos észleleteit ugyanúgy adta elő, mint a pénztárnok, azzal a hozzáadással, hogy a betörés felfedezését feleségével is azonnal közölte. Az üzletvezető felesége a cselekmény felfedezését férje előadása szerint adta elő.

A járőr a helyszínt biztosítva, az esetet az őrsparancsnokság útján távbeszélőn a nyomozó alosztályparancsnokságnak bejelentette. A nyomozó alosztályparancsnoka egy 2 fős polgáriruhás nyomozó járőrt vezényelt ki az őrs támogatására.

A nyomozók az őrs járőrével karöltve a helyszínelést az alábbi eredménnyel ejtették meg.

I. Helyszín:

A szövetkezet épülete Vonyarcvashegy község nyugati részén, a balatoni műút mellett fekszik. Az épület a műút felől kerítetlen, az udvar keletről és nyugatról léckerítéssel van határolva.

A két belső szoba korcsmahelyiség, a harmadik vegyeskereskedés, a többi helyiség az üzletvezető magánlakásához tartozik. Az üzletbe a korcsmaszobákon és az udvarra nyíló zárt folyosón át lehet bemenni.

II. Helyszíni adatok:

a) Elváltozások:

1. A műút melletti korcsmaszoba jobb külső- és belső ablakszárnyának alsó üvegtáblájáról a gittelés eltávolítva, az ablaküveg kiemelve.

2. Az eltávolított ablaküveglapok ép állapotban az ablaktól kb. 5 méter távolságra a műút menti árokban, vízben.

3. Az üvegtartó ablakkeret lécén konzervnyitótól eredő több benyomat látható.

4. A külső vendégszobából a belső vendégszobába és innen az üzlethelyiségbe nyíló üvegezett ajtókról a kilincs közelében levő üvegszemek a keretből eltávolítva.

5. Az ajtókeretből hiányzó üvegtáblák a söntésben az üvegmosságra használt vízben vannak.

6. Mindkét ajtónak a kulcsa a belső oldalon a zárban.

7. A belső vendégszobában az ajtó közelében egy vasnyelű, morsejeles, cserkész zsebkész konzervvágóval, amely a cselekmény elkövetése előtti időben nem volt a feltalálási helyén. A kés nem a sértett tulajdona.

8. A belső vendégszobában a padlón kb. egy tenyérnyi nagyságú nedves, zsíros, petróleumszagú folt. Közélemben a padlón egy petróleumos lámpa üvege eltörve, több darabban.

9. Az üzletben a kiszolgáló asztal pénzesfiókja kihúzott helyzetben, kulcsa a zárban.

10. A kulcsot az üzletvezető az üzlet bezárásakor az asztalfiókban hagyta.

11. A fiókban 300 pengő váltópénz és 100 pengő papírpénz eredeti helyén, hiánytalanul.

b) Elmaradt elváltozások:

1. A korcsmaszobákban és az üzlethelyiségben használt petróleumos lámpák a helyükön ép állapotban, hiánytalanul megvannak.

III. Következtetés a helyszíni adatokból:

Az elmaradt elváltozás, valamint az a körülmény, hogy az üzletvezető felmondás alatt állt, önbetörés látogatását keltette. Ezzel szemben az ablaknak és az üvegezett ajtók üvegtábláinak eltávolítási módja, valamint vízbehelyezése, a betörésekben jártas, olyan ember tevékenységére utalt, aki ismerte az újjnyomok keletkezésének, a nyomozásnál való felhasználhatóságának és bizonyító erejének jelentőségét.

A korcsmaszobában megtalált tenyérnyi nagyságú, nedves, zsíros, petróleumos szagú nyom, valamint a törött lámpaüveg nem illett bele az idegen tettes tevékenységébe. Felmerült a kérdés, hogy a petróleumtól eredő folt és a lámpaüveg mikor, honnan és hogyan került a feltalálási helyre?

Nem volt kétséges, hogy a lámpaüveg petróleumos lámpa üvege. A petróleumos folt és a lámpaüveg törött volta, helyzete, arra utalt, hogy azt valaki a helyszínen felejtette.

A járőr az üzletvezető lakásához tartozó helyiségekben feltűnés nélkül körülnézett és megállapította, hogy a szobában, az üzletvezető által ott használni szokott petróleumos lámpa üvege hiányzik.

Az üzletvezetőnek a lámpa történetével összefüggő esemény elhallgatása a járőrben azt a gyanút keltette, hogy a cselekmény felfedezésével kapcsolatban valamit elhallgat. Ennek tisztázása végett az üzletvezetőt a járőr újból kikérdezte.

Az üzletvezető az eléje tártak hatása alatt első valóságát megváltoztatta és a következőket adta elő:

A szövetkezeti pénztárnoknak és a nyomozó járőrnek a cselekmény felfedezését illetően előadottak a valóságnak csak részben felelnek meg. A tettest az üzlethelyiségben a pénztárfiók előtt tettenérte, éppen akkor, amidőn a fiókból pénzt vett ki. A tettes menekülni igyekezett. Utána sietett és a belső korcsmaszoba ajtajának közelében utól is érte. Egyik kezében a hálósobából magával hozott égő petróleumos lámpa volt, ezért a tettest csak a másik kezével tudta megfogni. Ekkor közbe és a tettes között dulakodás támadt. Dulakodás közben a lámpát a kezéből kiejtette. A tettes a most már két kézzel kifejtett erőszaknak engedve, felhívására visszatért az üzletbe. A lármára az ágyban fekvő felesége is felébredt és a hálósobából az üzletbe jött. Felesége jelenlétében a betörő ruházatát átmotozta, zsebében az üzletből ellopott 12 pengőt és egy arcképes igazolványt talált. A fénykép alatt Mayer Károly név és „Kálvária község” volt kézírással, tintával bejegyezve. A tettes látva, hogy menekülni nem tud, sírva fakadt és elpanaszolta, hogy a katonaságtól előző napon szerelt le, munkát nem kapott, éhezett és ezért határozta el magát a betörés elkövetésére.

Az üzletvezető felesége a könyörgő betörőt meg-sajnálta és arra kérte férjét, hogy engedje szabadon. Az üzletvezető felesége kérésének engedve, a betörőnek az arcképes igazolványt visszaadta és őt szabadon engedte.

A betörő eltávazása után az üzletvezető és felesége gondolkodóba estek és úgy határoztak, hogy az esetet elhallgatják. Később azonban úgy döntöttek, hogy a tettenérést elhallgatva, az észlelteket az írtak szerint a pénztárnoknak bejelentik. A tettenérést és az ezzel kapcsolatos részleteket az üzletvezető azért hallgatta el, mert attól tartott, hogy a tettes szabadonbocsátása miatt a lakosság őt gyávának fogja tartani.

Az üzletvezető eme előadását felesége is megerősítette.

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Aruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közölni velünk, hogy az érintett céget gyors kifogás esetén hirdetőink sorából távolíthassuk.

Figyelembevétel a betörés végrehajtási módját és az abból levont következtetéseket, az üzletvezető utóbbi előadása valószínűnek látszott. A tettes személyére nézve személyleírást csak hiányosan tudtak adni, amit azzal magyaráztak, hogy izgalomukban inkább a tettes mozdulatait figyelték, mint annak alakját, arcvonásait.

Az üzletvezető előadásán és a helyszíni adatokon kívül, a nyomozó járőröknek a tettes kilétére vonatkozóan csupán a „Mayer Károly” név és egy állítólagos „Kálvária” nevű község, hiányos személyleírás és egy — valószínű a tettestől származó — morsejeles zsebkész állott rendelkezésére.

A helyiségnévtár alapján kiderült, hogy Kálvária nevű község sem Nagy-, sem Csonka-Magyarországon nincs. Az üzletvezető előadását azonban ennek alapján sem lehetett valótlannak mondani és elejteni, mert feltehető volt, hogy a helységnevet izgalomban elnézte, vagy helytelenül jegyezte meg.

A nyomozó járőrök az arcképes igazolványra, az abban szereplő névre és a Kálvária helységre vonatkozóan az alábbi feltevéseket állították fel:

1. Az igazolvány lehetett a tettes saját nevére, álnévre szóló, lopott, hamis, vagy valódi.

2. A község nevét az üzletvezető izgalomban elnézhetette. Lehet, hogy a „Kálvária” szó nem helység, hanem utca nevét jelentette.

A nyomozó járőrök a fenti feltevések alapján az volt az elgondolása, hogy az igazolvány tulajdonosa olyan városban lakhatott, ahol Kálvária utca is van. Megállapították tehát az ország területén lévő azokat a városokat, amelyeknek Kálvária nevű utcájuk is van. Ilyen nevű utcával bíró város több van. Mivel Budapesten is van Kálvária-utca, polgáriruhás nyomozók felderítés végett elsősorban Budapestre utaztak, míg az egyenruhás járőrök a helyszíntől kb. 50 km-es körzetbe eső községekben, vasútállomásokon és egyéb helyeken nyomoztak a tettes kiléte után.

Az egyenruhás járőrök több gyanúnak látszó körülményt tisztáztak, de a tettes kilétére utaló adatot megállapítani nem sikerült.

A polgáriruhás nyomozók Budapesten a bejelentő hivatalban a „Mayer Károly” és „Kálvária-utca” adat alapján megállapították, hogy Budapesten a Kálvária-utca 99. házszám alól egy Mayer Károly nevezetű egyén 1938 március 13-án Csupakra jelentette ki magát.

A kijelentőn a lakásadó neve is szerepelt, ezért a nyomozók elhatározták, hogy Mayer volt lakásadóját felkeresik és mint Mayer Károly ismerősei érdeklődnek Mayer holtartózkodása és az adódó helyzethez mérten személyével kapcsolatos körülmények után.

Mayer lakásadóját, Fejes Dezsőné a nyomozók a Kálvária-utca 99. szám alatti lakásán megtalálták, kitől a fentírt ürügy alapján megtudták, hogy Mayer 1938 február 10—23-ig lakott nála albérletben. Mayer ez alatt az idő alatt több esetben vitt albérleti lakására rövidárú

cikkeket tartalmazó csomagokat. Ezeket a cikkeket Mayer akkori Schön nevű lakótársa értékesítette általa nem ismert helyen. Fejesné közölte azt is, hogy Schön jelenleg a Dobozi-utcában, egy hentes és mészárosnál van alkalmazásban.

A nyomozók a fenti adat alapján az írt helyen felkeresték Schön Lipót és mint Mayer közeli rokonai érdeklődtek Mayer tartózkodási helye után. Schön kijelentette, hogy Mayer jelenlegi lakását nem tudja, legutóbb Budapest, Lujza-utca 108. házszám alatt lakott.

Az utóbbi utcában Mayer, Fehér Aladárnénál 1938 december havában bejelentés nélkül lakott, ahonnan január elején távozott el. Távozásakor csomagjait egy kispesti férfi segítette elvinni, akiről Fehérné még annyit tudott, hogy vajhamisításért Kispesten már többször büntetve volt.

A két lakásadó név Mayerről pontos személyleírást is adott. Ez egyezően látszott az üzletvezető és felesége által adott személyleírással.

A helyszínen feltalált vasnyelű, morsejeles zsebkészben felismerték Mayer zsebkészét.

Kispesten a nyomozók a jelzett vajhamisító után puhatolva, megállapították, hogy Kispeszt, Pál-utca 112. házszám alatt lakik egy Zsiros János nevű, többszörösen büntetett vajhamisító.

A nyomozóknak az volt a feltevése, hogy Mayer annál az egyénnél lakhatik, aki a Lujza-utcai lakásból csomagját elvinni segítette. Ezért Zsiros lakásán az egyik nyomozó, mint ügynök jelent meg. Itt a nyomozó megtalálta azt az egyént, akire az eddig kapott, egybevágo személyleírás ráillett.

Mivel a nyomozónak a feladata csak erre terjedt ki, feladatát megoldva visszatért az egyik utca sarkán várakozó másik nyomozóhoz. Itt a lefolytatott megbeszélés alapján az egyik nyomozó Zsiros lakását vette megfigyelés alá, míg a másik nyílt fellépés foganatosítása végett a kispesti rendőrségen az előírt bejelentést tette meg és támogatás végett detektív kirendelését kérte.

Az ügynökként nem szerepelt nyomozó és a kapitányságtól kirendelt detektív megjelentek Zsiros János, Pál-utca 112. szám alatti lakásán. A fent említett személyleírású egyént igazoltatták, aki ott bejelentés nélkül lakott. Az igazoltatás során kiderült, hogy az igazoltatott neve Veres Károly szokásos büntetett, káptalanótí (Zala megye) születésű és illetőségű kovács-segéd, aki Budapest területéről ki volt tiltva és ezért 1938 január havában Mayer Károly nevezetű csopaki lakos, unoka-öccse nevét és származási adatait vette fel.

Veres a már ellene megállapított adatok és a kispesti lakásán őrizetbe vett bűnjelek alapján a vonyarcvashegyi szövetkezet sérelmére elkövetett betörésen kívül 22 rendbeli üzlet- és egyéb betörés elkövetését ismerte be, amelyeket 1937 december 6-tól 1939 április 21-ig Zala, Fejér, Tolna, Pest és Veszprém megyék egyes községeiben követett el.

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művészi kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

Veresben az üzletvezető és felesége a szembesítéskor felismerték azt a személyt, akit a betörésen tetten érték. A betörés körülményeit és a helyiségben lefolyt eseményeket Veres úgy adta elő, mint az üzletvezető a második vallomásában.

Veres a Mayer Károly névre szóló és saját fényképével ellátott igazolványt 1938 szeptember havában egy budapesti jegyirodában szerezte. Ez az igazolvány volt a birtokában akkor is, midőn a vanyarcvashegyi betörés alkalmával tettenérték. Az igazolványban álneve Mayer Károly és lakhelyeként Kálvária-utca volt bejegyezve. Az igazolvány beszerzése idejében tényleg a Kálvária-utcában lakott.

Veresnek Zsiros János, Schön Lipót és a hentes révén Budapesten hólabdaszerűen megszervezett orgazdái voltak. Ezek útján a lopott tárgyak végül is olyan egyénekhez jutottak, akik hasonló cikkek elárúsításával jogszerűen foglalkoztak.

Verest a nagykanizsai kir. törvényszék 5 évi szigorított dologházra ítélte el, míg 17 orgazdát különböző időtartamú fogház- és börtönbüntetéssel sújtott.

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az embereket a legkülönbözőbb indítókok késztetik arra, hogy koholt, hamis feljelentést tegyenek, vagy feljelentésükben tényeket elferdítsenek, vagy elhallgassanak. Az azonban, ami itt történt, azt hiszem ritkaságszámba megy. Nem igen fordult még elő, hogy a sértettnek a tettenért betörőn annyira megessen a szíve, hogy szabadon engedje, sőt elferdített feljelentést tegyen azzal a célzattal, hogy nyomára se lehessen jutni. Nem őrajta múlt, hogy ebből a lopásból nem vált az elévülési határig nyilvántartott kiderítetlen eset.

A nyomozó csendőrök gyakorlott szeme azonban hamarosan felfedezte a minden hamis beállításnál előforduló „helyzethibát” (összetörött lámpaüveg az üzlet-helyiségben, az összes lámpaüvegek sértetlensége ugyanott, végül egy lámpaüveg hiánya az üzletvezető lakásán; ezeknek az adatoknak egymással szemben való mérlege-lése és a belőlük vont helyes következtetés felborította a színlelő terveit).

A pénztárnok egyenesen a szájába rágt a nyomozó járőrnek, hogy kit gyanúsítsanak. Sok járőr a nyomozásnak csupán ezt az egyetlen lehetőségét karolta volna fel és minden igyekezete csak az üzletvezető bemártására irányult volna. A csendőr soha, senkitől se engedje magának a nyomozás irányát sugalmazni. Ha ilyen kísérlet történik, az így nyert értesülést tekintse egyszerű adatnak, azt vizsgálja meg és bírálja el, vesse egybe a többi adatokkal és csak ezután, ezeknek a műveleteknek eredménye alapján döntsön, hogy a szolgáltatott adatot felhasználja-e vagy pedig azt el kell vetni.

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár Rt.
Bowden lékpázmák és spirálisok

BUDAPEST, XI., BUDAFOKI-ÚT 60.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest. VI., Teréz-kt 4. Tel.: 118-194
A „BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA.”

Igen tanulságos és dicséretes a nyomozó járőrnek az a szakszerű, módszeres, lépésről-lépésre haladó nyomozó munkája, amellyel abból a sovány adatból, amelyet a sértett nyújtani tudott („Mayer Károly” és „Kálvária”) kiindulva, a gyanúsítható személy kilétét és holtartózkodását kikutatta és a tettességének bizonyításához szükséges tárgyi bizonyítékokat megszerezte.

Végül a leírt nyomozás tanulságos példát nyújt a polgárhírház nyomozók tervszerű és helyes alkalmazására is.

HALOTTAINK

Török József szegedi V. kerületbeli törzsrőrmester 1942 december 22-én Szentesen meghalt. Ugyanott temették el. 1926. óta szolgált a testületben. A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jel és Erdélyi emlékéremmel volt el látva.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kovács Ferenc tiszthelyettes (VI. ker.), 1890—1920-ig szolgált,

Orosz János tiszthelyettes (VI. ker.), 1901—1921-ig szolgált,

Priekop János tiszthelyettes (II. ker.), 1897—1927-ig szolgált,

Tamás András alhadnagy (II. ker.), 1894—1928-ig szolgált,

Térme József tiszthelyettes (V. ker.), 1907—1927-ig szolgált,

Thoma Márton tiszthelyettes (I. ker.), 1904—1925-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

Kerékpárra

télen nincs szüksége, de most vásárolja meg, hogy tavasszal kéznél legyen.

„Csoda” teljes felszereléssel (gumik, csengő pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal)

Női gép 8.-P-vel drágább. A részletes eladást kénytelenek vagyunk átmenetileg szüneteltetni.

Teljes Bosch Dynamókészlet fényszóróval ... P 31.—
Kardtartó ... P 4.—
Csomagtartó ... P 3 és 4.—

CSENDŐRBOLT Budapest,
XII., Bőszörményi-út 19/a

HIREK

A fiókomat rendezve,

kezembe került a hősi halálod előtti napokban emlékebe adott fényképed. Mosolygó, daliás katona vagy rajta. Nézlek, nézlek s mintha életre kelnél. Beszélgetni kezdek veled. Elmondok egy esetet, melyről Te már nem tudsz, de amelyre — tudom — büszke lennél nagyon. Veled esett meg 1939 január 6-án, hajnalban, amikor a csehek orvul megtámadták Munkácsot. El kell hát mondanom.

Borzalmasan csonkán meredtél a szürke égre ezen a hajnalon, Munkács külvárosának egyik sövénykerítése mellett, hanyatt fekve a fagyott, havas földön. Az öröm, bánat, fény és árnyék, boldog tervezgetések és gyötrő gondok örökre otthagytak immár Téged az árok parton. Egyik halálba meredt szemeddel csökönyösen néztél a nagy Semmit, de jaj, a másik szemed eltűnt! Öklömnny, alvadt véres lyuk tátongott a helyén. Itt ért a cseh dum-dum lövedék. A járó-kelők egy része elborzadva kapta el Rólad a tekintetét, egy részét az ismeretlen halál közelségének érzése riasztotta el közeledből, a nagyobb része sajnálta ifjú életedet s levett kalappal adta meg a végtisztességet. Te pedig csak feküdtél makacs egykedvűséggel a szent földön, melyért néhány

órával előbb épp ily csodás nyugalommal, idegen nemzeteket elremítő, megbénító, bátor önfeláldozással szálltál harcba százszoros túlerővel és adtad életedet. Mit törödtél Te azzal, hogy az örök magyar lelket befogadó mulandó porhüvely halálos sebet kaphat. Mikor törödhettek ugyan bizony ezzel az őseid is s mi lett volna, ha törödték volna?! Éppen itt, Munkácsnál, már több mint ezer éve, éppen ilyen nyugalommal néztek szembe étellel-halállal ősapáid. S azóta is mindig ezt teszi ez a fajta, mely földjének és igazának védelmében fittyet hány a halálnak is, mert főtörvénye a virtus, becsület és vitézség. Hát hogy tehetnél volna te mást? Áldjon meg a nagy Isten, hogy megtetted...

Nézem a képedet és soha nem éreztem ennyire, hogy mit jelent: magyarnak lenni...

B. M.

Nemesség elismerése. A m. kir. belügyminiszter úr határozata szerint vitéz Vadász István ezredes régi magyar nemességét igazolta. A nemes jelző használatára jogosult.

Sportjelvény adományozása. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a sport terén elért kitűnő eredménye alapján dr. Mezlényi Egon századosnak a sportbajnoki jelvényt adományozta.

Kitüntetés adományozása. A m. kir. 2. hadsereg parancsnoka a Kormányzó Úr Ó Főméltósága által reáruházott hatáskörben a Legfelsőbb Hadúr nevében Csete Béla törzsőrmesternek, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a Magyar Bronz Vitézségi Érmét adományozta.

Dicséret. A magyar hadsereg hadtápparancsnoka hadtápparancsnoki dicsérő elismerését fejezte ki Málnási János, Maczkó János ny. tiszthelyetteseknek, Csipő István és Kovács István csendőröknek, átlagon felüli kimagasló szorgalmukért, fegyelmezett és katonás magatartásukért, a hadtápterület közbiztonságának megszilárdításában kifejtett példaadó buzgalmukért és mert a magyar hadsereg jó hírnevét személyes példájukkal is fokozták. A marosvásárhelyi X. kerület parancsnoka Füzes Pál őrmestert okirati dicsérő elismerésben, Szigeti Gyula és Miklós János csendőröket nyilvános megdicséresben részesítette, mert a kenderesi és gödöllői örklőnlítményeken, a Kormányzó Úr

ÍRÓGÉP-ét

Javíttassa

JUHÁSZ IMRE ÍRÓGÉPÜZEM-nél

SZÉKESFEHÉRVÁR, RÁKÓCZI-UTCA 2 SZÁM
Kellékek minden rendszerű irodagéphez.

KOVÁCS A.

POLGÁRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ,
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 10 ÉS 51
AZ ÖSSZES EGYENRUHAZATI CIKKEK SZAKÖZLETE

Egyenruházati, felszerelési cikkeket esztétai

KAZAI JÓZSEF cégnél
vásároljunk

A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Polgári és katonai szabóság
MISKOLC, Szemere-u. 4.

ÓRA-ÉKSZERAKTÁR

"PRECISION"

BÁCSÉNYSZKI

ALAPÍTVÁ: 1881.

KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.

TELEFON: 37-59.

EGYENRUHÁK

méret után, felszerelési
cikkek, kész férfi-
és fiúruhák

BARTALIS ISTVÁN

ruhaüzletében

KOLOZSVÁR, Egyetem utca 1.

TELEFON: 28-47

Egyenruházati és felszerelési szaküzlet.
Csendőrségi nyomtatványok. Pontos postai kiszolgálás.

KOVÁCS JÁNOS

DEBRECEN, Halvan-u. 2.

Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztosításával járó felelősségteljes szolgálatukat nagy odaadással és fáradtságot nem ismerő buzgalommal látták el.

Tábori postával kaptuk a 102. hadtápszázlóalj alábbi levelét:

„A tatai m. kir. csendőr gy. tanalosztály 1000 darab cigarettát juttatott el karácsonyi ajándékként a zlj.-hoz beosztott csendőrök részére. A tanalosztály a bajtársi együttérzés szép példáját mutatta nemes cselekedetével a családi tűzhelytől távol küzdő csendőrbajtársak irányában. A zlj. minden egyes csendőre nevében köszönetemet fejezem ki, egyben Isten áldását kérem a tanalosztály további munkájára. Táboriposta 253/57.42. XII. 30. T. alez. zlj. pk.”

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 50. szám. 42. M. csendőrségi könnyeztető és 42. M. gyakorló csendőrségi füstgyertya rendszeresítése. Csendőrségi Lapok szerkesztésében személyi változás és az előfizetési díjak felemelése. Bilakon őrs felállítás. Csendőrségnél rendszeresített keskeny mozgófénykép-oktatással kapcsolatos tűzrendészeti óvintézkedések. Belügyminisztérium csendőrségi osztályának új megjelölése.

Fegyverhasználatok. A nyirmadai őrs állományába tartozó Hosszúmezei István szolgálaton kívül levő csendőrt 1942. december 31-én Bajus Mihály nyirmadai lakos zsebkéssel jobb combján egyszer megszurta. Hosszúmezei csendőr a támadóval szemben kardfegyvert használt s azt karján, kezén és fején megvágta. Mindkettő sérülése 8 napon belül gyógyul. A nagykállói őrs állományába tartozó Hársligeti János szolgálaton kívül álló csendőrt január 1-én Hernádi József és Hernádi István nagykállói lakosok megtámadták. Hársligeti csendőr a támadók ellen kardfegyvert használt. Hernádi József 20 napon, Hernádi István pedig 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Hársligeti csendőr nem sérült meg. A dorogi őrs állományába tartozó Laki József, Biller Antal csendőrök és Smonádák István prb. csendőr szolgálaton kívül december 26-án Dorog községben az őket megtámadó Jánositz István és Kovács János dorogi lakosok ellen kardfegyvert használtak. A két polgári egyén könnyebben megsérült. A csendőrök nem sérültek meg.

Agyonszurta a csendőrt. A monori őrs állományába tartozó Ecsedi Vince csendőrt 1942. december 26-án szolgálaton kívül, a vasútállomás előtt Kovács Sándor monori lakos agyonszurta. Ecsedi csendőr azonnal meghalt. Az őrs a tettest elfogta.

Megtámadták a járőrt. A jászapáti őrs állományába tartozó Diószegi József tiszthelyettes és Öri Sándor prb. csendőrből állott járőr december 31-én Jászszentandrás községben az iparoskör helyiségében a záróra betartását ellenőrizte. Ez alkalommal az ott tartózkodó Banka Géza és Banka László a járőrt megtámadta, egyikük a járőrvezető puskáját megragadta és eközben a földre esett szuronyt magához vette, a másik pedig a járőrtársat mellbélökte és mindketten elszaladtak. Járőr a tetteseket elfogta.

Kisebbségi nyelvvizsgák eredményei: A H. M. úr Ö Nagyméltósága felismerve a kisebbségi nyelvtudásnak a közbiztonsági szolgálat ellátására gyakorolt igen előnyös hatását, az adott körülmények figyelembevételével különböző intézkedéseket tett, hogy a csendőrség legénység nemzeti kisebbségeink nyelvét elsajátítsa. Ezt a célt szolgálja a csendőrségi szolgálati igényeinek megfelelően összeállított német, szlovák, ruszin, román, szerb és horvát nyelvfüzeteknek — a m. kir. B. M. úrral egyetértésben történt — kiadása, az évenként ismét-

lődő nyelvvizsgák megtartása, a nyelvtanulásban jó eredményt elért csendőrök pénzjutalomban részesítése.

A csendőrség legénység megértését, szorgalmát, önképzésében való előhaladását igazolja — szolgáljon ez mindenki részére további buzdításul —, hogy a folyó év december havában — önként jelentkezések alapján — megtartott nyelvvizsgák eredményeként a következők részesültek pénzjutalomban:

1. Pécssett megtartott német nyelvvizsgán a kezdők csoportjában igen jó eredményt elért

Fülöp Lajos őrm. (3. nyom. ao.) és

Lócsi János őrm. (3. nyom. ao.) 150—150 P, a jó eredményt elért

Török Sándor I. őrm. (3. nyom. ao.) 100 P.

2. Kolozsvárott megtartott német nyelvvizsgán a kezdők csoportjában kiváló eredményt elért

Czegői Lőrinc cső. (Aszubesztercei őrs) 200 P, az igen jó eredményt elért Szegedi Mihály thts. (8/1. nyom. ao.), Boda István thts. (kolozsvári őrs) és Bozó János őrm. (Komádi őrs) 150—150 P, a jó eredményt elért

Szabó József I. thts. (10. nyom. ao.) 100 P, a jó eredményt elért Lakatos István thts. (Aszubesztercei őrs) és Péter Antal cső. (rahói őrs) 50—50 P.

A haladók csoportjában jó eredményt elért Porpácz Béla thts. (9. nyom. ao.) 100 P.

3. Kolozsvárott megtartott román nyelvvizsgán a kezdők csoportjában kiváló eredményt elért Fekete József thts. (alsóbalázsfalvai őrs), Fekete Károly I. cső. (9. nyom. ao.) és Dézsi Miklós prbcső. (csorvási őrs) 200—200 P, az igen jó eredményt elért Nemes Árpád cső. (alsóhomoródi őrs), Tarjáni István cső. (dédai őrs), Kecskés István törm. (alparéti őrs), Piroška Mihály cső. (telcsi őrs), Rostás Szilveszter cső. (alsóbalázsfalvi őrs) és Földesi István cső. (nagyiklodi őrs) 150—150 P, a jó eredményt elért Kovács Gyula III. cső. (nagyilondai őrs), Klement Alajos cső. (kolozsi őrs), és Kerekes János II. thts. (jádremetei őrs) 100—100 P, Sipos Illés őrm. (tasnádi őrs), Margitfalvi János cső. (alparéti őrs), Károly István I. cső. (nagyiklodi őrs) Bihari József cső. (szilágyiállásfalvi őrs), Hadvári József cső. (nagygyíresi őrs) és Balogh Bálint cső. (rozáliai őrs.) 50—50 P,

a haladók csoportjában kiváló eredményt elért Varga Dezső cső. (ködmönösi őrs), Göndör Sándor cső. (négerfalvai őrs), Kövesdi Illés őrm. (esztényi őrs) és F. Dörgő János őrm. (hosszúmezei őrs) 200—200 P, az igen jó eredményt elért Harmati Mihály cső. (bikszádi őrs), Kas János cső. (rozáliai őrs) és Nagy Mihály III. cső. (zágrai őrs) 150—150 P, a jó eredményt elért Székelyfi P. Lajos cső. (szilágygörcsöni őrs) és Fekete Mihály cső. (ippi őrs) 100—100 P, Boros Sándor prbcs. (zsadányi őrs), Gál Jenő cső. (telcsi őrs), Vincze József cső. (gyer-

„Réka”
EGYENRUHÁT
egységessomaghól
igénylésre előírt
egységáron. Paszomángok
gombok, felszerelési cikkek
Postai szétküldés
RUHAIPARI és KERESKEDELMI R.T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

**Csendőrségi nyomtatványok és
felszerelési cikkek nagyraktárai**

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.

Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

győbékási őrs) és Lengyel Zoltán cső. (mezőberényi őrs) 50—50 P.

4. Budapesten megtartott szlovák nyelvvizsgán a kezdők csoportjában kiváló eredményt elért Madácsy János őrm. (ublyai őrs) 200 P, az igen jó eredményt elért Gergely György cső. (malomréti őrs), Kőfalvi Pál cső. (mezőberényi őrs), Szabó Balázs cső. (malomréti őrs), Bobály Mihály prbcső. (berettyóújfalui őrs), Szabadkai Mihály cső. (királymezői őrs), és Konyécsnyi Pál prbcső. (berettyóújfalui őrs) 150—150 P, a jó eredményt elért Szöllősi Tóth József őrm. (jenkei őrs) 100 P, Tóth János I. cső. (malomréti őrs) pedig 50 P.

5. Újvidéken megtartott szerb nyelvvizsgán a kezdők csoportjában jó eredményt elért Pallós Mihály cső. (csikborgói őrs) 100 P, Békefi (Bencsok) Géza cső. (szatapári őrs), Zelei István őrm. (5/1. nyom. ao.) és Ráckevei Lajos őrm. (újvidéki közl. őrs) 50—50 P.

6. Nagykanizsán megtartott horvát nyelvvizsgán a kezdők csoportjában kiváló eredményt elért Széplaki Vendel őrm. (3. nyom. ao.) és Hajós József cső. (légrádi őrs) 200—200 P, az igen jó eredményt elért Mátraházi Vince cső. (csáktornyai őrs) és Kincses József őrm. (közp. nyom. pság) 150—150 P, a jó eredményt elért Bánhegyi András cső. (alsódomború őrs) 100 P.

7. Ungvárott megtartott ruszin nyelvvizsgán — Kárpátalja Kormányzói Biztosának felajánlása folytán — a kezdők csoportjában kiváló eredményt elért Balla Ferenc thtts. (rozáliai őrs), Udvardi György thtts. (kálniki őrs) és Urr Béla prbcső. (poroskói őrs) 200—200 P, az igen jó eredményt elért Ötvös János cső. (királymezői őrs), Berényi Gergely cső. (csontos őrs) és Baki Lajos prbcső. (nagybereznai őrs) 150—150 P, a jó eredményt elért Kiss Szilveszter cső. (szentmiklósi őrs), vitéz Varga Zsigmond cső. (alsóvercekei őrs), Varga Ferenc III. cső. (hajásdi őrs), Lajtavári Pál őrm. (bereg-szászi őrs) és Benda József cső. (ilosvai őrs) 100—100 P, továbbá Tóth József II. őrm. (nagy-szöllősi őrs), Palkovics Ferenc prbcső. (lyutai őrs), Szesztai József cső. (csernoholovai őrs), Szinnyai László thtts. (talaborfalui őrs), Kertész Miklós I. thtts. (takcsányi őrs), Földesi Mihály cső. (ungvári őrs), Németh József IV. prbcső. (ungvári őrs), Jantyik György prbcső. (csernoholovai őrs), Mecsei (Matuska) Pál cső. (ublyai őrs) és Böszörményi Gyula cső. (nagybereznai őrs) 50—50 P,

a haladók csoportjában kiváló eredményt elért Melles Lajos cső. (nagyrákóci őrs), Varga Bertalan II. cső. (ublyai őrs) és Kerényi Károly cső. (bereg-szászi őrs) 200—200 P, az igen jó eredményt elért Lehel Péter cső. (lyutai őrs), Dohár István cső. (alsóneresznci őrs), Perlaki Imre őrm. (dolhai őrs) és Németh Imre I. cső. (szurdoki őrs) 150—150 P, a jó eredményt elért Petrás Ferenc cső. (szerednyei őrs), Hárfás István őrm. (nagypolányi őrs), Révész Kálmán cső. (ublyai őrs) és Barkaszi Miklós tőrm. v. (bercsényifalvai őrs) 100—100 P, továbbá Tari István őrm. (bercsényifalvai őrs), Gyulai Tibor cső. (ublyai őrs), Gál István cső. (irhóci őrs),

Zsikó Gergely cső. (királymezői őrs), Molnár Lajos II. cső. (dolhai őrs), Kiss József II. cső. (utcási őrs) és Gombos István cső. (utcási őrs) 50—50 P.

Adomány. A szatapári őrs legénysége 24 pengőt adott össze a harctéren küzdő honvéd bajtársak részére. Az összeg a Magyar Vöröskereszt Egylet útján jutott el rendeltetési helyére.

A Magyar Szárnyak most megjelent új számával hatodik évfolyamába lépett.

Dr. Ember Sándor országgyűlési képviselő bevezető szavaival kezdődik a képekkel gazdagon díszített, érdekes tartalmú lap, amely nagybányai Horthy Istvánka levelezőkarácsonyáról is érdekes képeket közöl.

Bisits Tibor repülőezredes, a lap kiváló munkatársa, a légiháború mozgalmas hónapjának eseményeit ismerteti. Vitéz Szentnémedy Ferenc ezredes az Olaszország ellen indított fokozott légitámadások eszméi háttéréről közöl érdekes adatokat.

Egy bombázószázadunk harci statisztikáját olvashatjuk, melyből tiszta képet nyerünk repülőink hihetetlen teljesítményéről. „Kényszerleszállás Afrikában”, egy magát megnevezni nem akaró, Afrikát járt kiváló repülőnk harci élménye. Sebesült honvédeink lábadozásuk időszakában repülőmodellek készítésében találnak hasznos, érdekes és tanulságos szórakozást.

Udvary Jenő őrnagy repülőhírei ezúttal is válogatottan érdekesek. Nagy Dezső főhadnagy felderítőink egy fegyvertényét meséli el. A rádióval való repülésről két érdekes cikket kapunk vitéz Járomy százados és Urbán Gábor tollából. Raczkó Lajos az esztergomi repülőgépgyár karácsonyi ünnepségéről számol be.

Új repülőregény is indul a lapban, címe: Az ezüstkon-dor nem válaszol.

A Jánosy István szerkesztésében megjelenő Magyar Szárnyak ára változatlanul 50 fillér. Mutatványszámot kívánatra a kiadóhivatal (VII., Király-u. 95.) küld.

Ki tud róla? Koszta Lászlót, aki 1876. vagy 1880. évben született Kolozsváron, 1918. évben mint csendőrmester Munkácsra szolgált, fontos ügyben keresik. Aki tud valamit nevezettről, közölje a szerkesztőséggel. Batori Lajos ny. tiszthelyettes keresi vitéz Gémes Antal ny. rendőrfőtörzsrőrmester, Kistelek, Jókai-u. 19. sz. alatti lakos. Kelemen Sándor volt csendőrmestert, aki 1915—1918. évben Besztercén szolgált, fontos ügyben keresi özv. Rühring Rosina, Kolozsvár, Szondy-u. 38. sz. alatti lakos. Aki tud valamit keresettekről, közölje a megadott címeken.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thtts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HIREK.

Kinevezések. A kassai VIII. kerületben: Szabó Ferenc II. alhadnagy szakaszpáncsnokká; a pécsi IV. kerületben: Botló Vince tiszthelyettes; a debreceni VI. kerületben: Fekete István I., Turcsányi János, Virág István II. tiszthelyettesek; a kassai VIII. kerületben: Farkas Lajos II. tiszthelyettes őrsparancsnokká; a szegedi V. kerületben: Horváth Ferenc II., Gonda Pál, Farkas Gyula, Csider Zsigmond v. törzsrőrmesterek; a kolozsvári IX. kerületben: Csomós János őrmester; a marosvásárhelyi X. kerületben: Diós Ferenc v. törzsrőrmester ideiglenes őrsparancsnokká kinevezettek.

„ATLANTIS”

kelmeleltő és vegytisztító üzem
VI. HEGEDŰS SÁNDOR-UTCA.
Telefon: 22-15-10. Flók:
IX., LONYAY-UTCA 51. SZÁM.
Függetlenségi út mentén
Festés: Szőnyegtisztítás

Öskeresztény cég! A testület tagjainak 5-10% engedmény

Mi a magyar gyártmányú

THEBRIS

MASOLO IRONT
HASZNÁLJUK

G Y Á R T J A

SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható kivitelben

Keresztény
munkások
butortermék.

HETESI GÁBOR

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butorkban nagy választék.

Díszérem odaítélése. Szűcs János I. (Központi nyomozó pság) és Gémesi István (I. ker.) irodai alhadnagyok részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatukért a **Díszérmes** odaítélte.

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Lőrincz Dezső; a szombathelyi III. kerületben: Ilyés János; a szegedi V. kerületben: Kotrocó József, Forró László, Szakács József II., Arday Péter és Dávid Sándor csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: Lőrincz András őrmester Gudmon Máriával Ráckevén, Csajbók Imre őrmester Tassi Etelkával Szajolban, Lelkes Miklós őrmester Papp Teréziával Csengerújfalun, vitéz Kertész János őrmester Kiss Irén-Erzsébettel Balmazújvároson, Szabó Sándor V. őrmester Maracsó Erzsébettel Bakony-szombathelyen, Halmos József őrmester Fodor Irénnel Budapesten; a szombathelyi III. kerületben: Horváth János II. őrmester Takács Margittal Alsóbagodon, Végh Lajos őrmester Tálos Máriával Kiskomáromban, Pap János őrmester Harmann Máriával Ósina, Szabó Pál III. őrmester Kecskeméti Rózával Füzesgyarmaton, Nagy Kálmán őrmester Kovács Ilonával Bakony-szombathelyen, Kiss György őrmester Tremmel Margittal Berhidán, Csizmadia Lajos őrmester Berkes Rózával Nemestördemén; a pécsi IV. kerületben: Cseh Zsigmond csendőr László Erzsébettel Csopakon, Horváth János IV. csendőr Kovács Katalinnal Drávaköfön, Kovács János v. őrmester Till Erzsébettel Bonyhádon; a szegedi V. kerületben: Dénes János II. őrmester Szabó Erzsébettel Kecskeméten; a kassai VIII. kerületben: Török István I. törzsrőrmester Baráth Magdolnával Vizsolyban, Pintér János I. tiszthelyettes Horváth Teréziával Budapesten, Gál Lajos II. törzsrőrmester Beregszászi Teréziával Barabáson, Molnár János V. törzsrőrmester Frányi Rózával Petrován, Pesti Sándor őrmester Mekker Irmával Csengersimán; a kolozsvári IX. kerületben: Lovas Pál I. csendőr Turi Borbála-Margittal Cegléden, Boldizsár János őrmester Srádi Reginával Nagymajtényban.

Született. A budapesti I. kerületben: Soós János I. törzsrőrmester feleségének Gyula-János fia, Gazdag Ferenc törzsrőrmester feleségének Ferenc-Antal fia, Lepsényi János őrmester feleségének Éva-Julianna leánya, Tóth József tiszthelyettes feleségének Margit-Sarolta leánya, Erdei István őrmester feleségének László-Pál fia, Töke István őrmester Éva-Gizella leánya; a szombathelyi III. kerületben: Pető János tiszthelyettes feleségének Endre-Sándor fia, Belső Gyula törzsrőrmester feleségének Jolán-Zsófia leánya, Szabó József I. törzsrőrmester feleségének Terézia-Erzsébet leánya, Kemény István őrmester feleségének Attila-István-József fia; a pécsi IV. kerületben: Molnár József III. őrmester feleségének József-Károly fia; a szegedi V. kerületben: Cseh András törzsrőrmester feleségének András-Imre fia, Tóth László őrmester feleségének László fia, Vadász Mihály törzsrőrmester feleségének Erzsébet-Katalin leánya, Zalaréti Miklós tiszthelyettes feleségének Ilona-Emerencia leánya, Nagy Károly tiszthelyettes feleségének Zsuzsanna-Margit leánya; a miskolci VII. kerületben: Lucskai József őrmester feleségének József fia; a kassai VIII. kerületben: B. Vas Károly tiszthelyettes feleségének Károly-Csaba fia; a kolozsvári IX. kerületben: Juhász Albert törzsrőrmester feleségének Veronika leánya.

Halálozás. Nagy Károly tiszthelyettes Zsuzsanna-Margit leánya Pálmonostoron meghalt.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz” a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság (Budapest, VI., Anker-köz 4., fejlemelet) bízza meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrléti szempontból fontos akciónál az 1942. évi 9. sz. „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiégesztés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasabosan lehetőleg trogeppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezte és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomtatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jellege alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelígei nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válasz-bélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikón” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési

Csendőrségi

nyomtatványok, papírárak, és trószerek megfizethető bevásárlási helye

Hertelendy László és Társai

BUDAPEST, XII., Bernáth Géza-u. 14.

(A budapesti csendőrlaktanya szomszédságában)

Telefon : 355-128.

HIRADÓ órák és RÁDIÓÁLLOMÁSOK részére rendszeresített NYOMTATVÁNYOK kaphatók.

ÚJ ÉS HASZNÁLT BÚTOROK

Hírlók, konyhák, kombinált szobák, reklámok. Fűtési és kádfűtési • Bútorcsere.

KOVÁCS. Izabella-utca 13. szám

díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámjára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

Jogos-e? 1. A kérdésben leírt példa erőltetett, valószínűtlen. Miért fogna üres pisztolyt egyik verekedő a futásnak eredő társára? Ha ez mégis előfordulna, a járőr a Szut. 330. pont 2. alpontja alapján jogosan használna fegyverét, feltéve, hogy a veszélyeztetett ember a pisztoly lőtávólán még belül van és a Szut. 331. pont 1. bekezdésében, valamint a 336. pontban előírt feltételek és körülmények fennforognak. A járőr nem vizsgálhatja, hogy a lövésre emelt fegyver töltve van-e vagy sem, mert ha valaki embertársára pisztolyt emel, jogosan tételezhető fel — különösen a példában leírt előzmények után —, hogy annak életére tör. 2. Jogos a fegyverhasználat. Az indokok itt is ugyanazok, mint az előbbi pontnál. A járőrtárs nem habozhat, nem várhatja meg, míg az igazoltatandó egyén járőrvezetőjét felövi. A Csendőr-BTK. idézett részét nem olvasta el figyelmesen. Az tény, hogy alkalmatlan eszközzel kísérletet nem lehet elkövetni, de a pisztoly alkalmas a támadásra, csak éppen a fennforgó egy esetben bizonyult alkalmatlannak, mert nem volt töltve. A fegyverhasználat szempontjából egyébként itt csupán az a döntő, hogy megtörtént-e a „támadással való veszélyes fenyegetés” (Szut. 330. pont 1. bek.) vagy sem. Erre nézve pedig maga a Szut. adja meg a választ, nem kell tehát a BTK-t lapoznia. Olvassa el a Szut. 335. pontjának 3. bekezdését. 3. El kell fogni. Olvassa el lapunk 1929. évi december 20-i számában, az 1182. oldalon közölt 207. számú lexikon-választ. 4. Az idegen államfők ellen sértő kifejezéseket használó részeg munkások az 1914. évi XLI. t.-c. 12. §-ába ütköző rágalmazást, illetve becsületsértést követtek el. Ez a bűncselekmény csupán a sértettnek diplomáciai úton kijelentett kívánatára üldözendő. Rendszerint félművelt emberek okvetetlenkedéséről van szó s az idegen államfő aligha tartaná érdemesnek, hogy ilyen emberekkel sértettként álljon szemben. Ezért egészen kirívó esetektől eltekintve célravezetőbb, ha ilyen nagyszámú embereket a józanabbak rendreutasítják. A Szut. 401. pontja szerint a kívánatra üldözhető bűncselekmények miatt a nyomozást kívánat nélkül is meg lehet indítani, de arról egyidejűen a kir. ügyészségnek jelentést kell tenni. Ennek alapján a járőr így járhatna el: a kocsmáros és a jelenlévő józan tanuk segítségével (egyenként ki kell hívni őket) megállapítja a gyanúsítottak személyazonosságát, feljegyzi a gyanúsítottak és tanuk személyi adatait és tájékozik a gyanúsítottak ittasságának fokáról. Ezeknek az adatoknak birtokában bevonulása után az esetről jelentést tesz az illetékes kir. ügyészségnek. A cselekmény büntetési tétele miatt a gya-

núsítottakat nem kell elfogni. Erre csak akkor kerülhetne sor, ha gyalázkodó szavaikkal közbotrányt okoztak volna és azt csak elfogásukkal lehetne megszüntetni. (L. Szut. 312. pont 11. alpontját.) Közbotrányról akkor lehet szó, ha a kijelentések a kocsmában tartózkodók vagy az utcán járó-kelők körében felháborodást váltottak ki. Ilyenkor a csendőr szolgálati fellépése (elfogás) nem az alapcselekmény, hanem a botrányokozás, illetve annak megszüntetése miatt válik szükségessé. Tekintettel gyanúsítottak ittas állapotára, figyelembe kell venni a Szut. 304. pontjának előírását, előbb tehát a kocsmáros vagy más ott-tartózkodó polgári személy útján kell az illetőket rendreutasítani és botrányt okozó magatartásuk abbahagyására bírni. 5. A gyermekén súlyos testi sértést elkövető apa ellen az eljárást — a BTK. 113. §-ának utolsó bekezdése értelmében — hivatalból kell megindítani, tehát nyilatkozat aláíratásáról nem is lehet szó. A feljelentést a fiatal-korúak bíróságához kell megtenni. (L. az 1913. évi VII. t.-c. 3. §. 4. pontját.) Olvassa el még lapunk 1926. évi november 15-i számának 758. oldalán közölt 122. számú lexikon-válaszunkat.

Várom. Kérvények sorsával — őszinte sajnálatunkra — nagy elfoglaltságunk miatt nem foglalkozhatunk. Jelentse a legközelebbi tiszti szemlén az esetet.

Mindent a hazámért. A nősülési kérvényt a hiányzó okmány nélkül is beadhatja, de a kérvényben jelentenie kell az okmány felterjesztésének akadályát és azt, hogy megszerzés után pótlólag fogja benyújtani. A nősülési engedélyt — nézetünk szerint — csak akkor kaphatja meg, ha a hiányzó okmányt is felterjesztette.

Bácska. A II. lakbérosztálynak megfelelő lakbérre nincs igénye. Olvassa el lapunk 1941. évi 9. számának 317. oldalán „Sz. M. Váchartyan” jelű üzenetünket. A IV. lakbérosztály összege Önnél 22 P 40 fill. Utalványozását a B. M. úrtól (XX. osztály) kell kérnie. A kérvényt annál a gazdasági hivatalnál kell benyújtani, ahol nyilvántartásba vették. Előző kérvényének sorsáról is ott kérjen felvilágosítást. Ott kell beadnia a területileg illetékes kerületi parancsnoksághoz címzett nősülési kérvényt is. Ehhez ugyanazokat a mellékleteket kell csatolnia, amelyek a tényleges államanyú csendőrlégénység nősülési kérvényéhez szükségesek. Felsorolásukkal helyszűke miatt nem foglalkozhatunk, az ottani csendőrrésről részletes útbaigazítást kaphat. Ugyanott olvassa el az 1937. évi 1. sz. Cs. K.-el az „A-57” jelzésű Nősülési Szabályzathoz kiadott 1. sz. Függelék 4. §-át is, mely az állandó nyugállományba helyezettek nősüléséről rendelkezik.

Munkaszolgálat. A levelében idézett kijelentések leginkább az 1937. évi X. t.-c.-be ütköző, köznyugalmat megzavaró valótlan hírterjesztés vétségét valósítják meg. Ha a feljelentésében a cselekményt e szerint minősíti, nem követ el hibát. Az ügy végleges elbírálása ügyis a bíróság feladata, az ügyész pedig, mielőtt vádat emel, szintén dönt a tekintetben, hogy fennforog-e bűncselekmény s ha igen, milyen. A bűncselekmény minősítésén nem változtat az sem, ha a levele utolsó bekezdésében írt körülmények igaznak bizonyulnának, mert a kijelentések izgató tartalmúak és abban a formában, ahogy elhangzottak, feltétlenül valótlanok.

Verseg. A vagyonrész-különbözetet be kell fizetnie, mert csak így lehet ismét a közzgazdálkodás rendes tagja. A Cs-20. Határozványok 13. pontja ugyanis előírja, hogy

ERFURTI
főzelékmagvak
márkás káposztamagvak
és virágmagvak eladása
ZIEGLER BUDAPEST
magkereskedésben Fővám-tér 3. és Rákóczi út 4.

AJAX
acélárak

RÁBA
teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktorsikatrészek. Gyors-, sorszám-, szerkezeti-, rozsdá-, saválló-, acélok. Acélöntvények. Szűrke öntvények. Csavar és sorszám-árak. Keskenyágányú vasúti anyagok. Prés. Kovács formadarabok. — Vasszerkezetek. Hidak. Daruk. Textilgépkatrészek. Szekérkerekek. Reszelők. Reszelő felvágás.
MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R-T
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!
MAGAD ÉS CSALÁDOD
ERDEKÉBEN TAMOGASDI!

az alapítókét minden rendes tag köteles befizetni, az alapítóké pedig a mindenkorai vagyonrészrel egyenlő. Ha egy összegben nem tudja, részletekben is fizetheti a különbözetet. A közgazdálkodást, a távolléte alatt használt alapítókéje után, kamatfizetési kötelezettség terheli. Más kérdés megint, hogy célszerű és az újonnan belépő tagra nézve méltányos-e, hogy a fejenkénti vagyonrész a levelében említett nagy összegben tartás. A Cs-20. Határozványok 13. pontja a vagyonrész (alapítóké) legmagasabb összegét 250 pengőben határozza meg. Igaz, hogy az utasítás megjelenése óta az általános árszínvonal emelkedett, de az utasítás az alsó értékhatárral együtt ezt is változatlanul fenntartotta s ezért továbbra is irányadónak kell tekinteni. Indokolt tehát, ha a közgazdálkodás — a Cs-20. Határozványok 16. pontja alapján — a tagok többségének kívánságára a szárnyparancsnoktól engedélyt kér arra, hogy a 250 pengőn felüli összegeket a rendes tagok között szét lehessen osztani, illetve a tartozásban levők javára lehessen írni. Ennek természetesen csak akkor lehet helye, ha a Cs-20. Határozványok 16. pontjában előírt feltételek fennforognak.

Don. Olvassa el f. évi január 1.-i számunkban közölt „Erdeklődő” jelígis üzenetünket, abban az Ön esetével teljesen megegyező kérdéssel foglalkoztunk. Ha sérelmesnek is érzi, bele kell nyugodnia, mert ez az előírás, sok bajtársa van hasonló helyzetben. Üdvözljük.

39820. Jól gondolta, az említett üzenet az Ön esetére is vonatkozik. Miután menyasszonya a vitézi cím várományosa, a házasságkötéssel a cím Önt, mint férjét illeti majd meg, ha ehhez jövődöbeli apósa hozzájárulását adja. Leendő apósa jelentse ezt írásban az Országos Vitézi Széknek (Budapest, I., Királyi Palota, Alagsor 1.) és kérje házasságuk engedélyezését. Ha a Vitézi Szék az engedélyt megadja, Ön a vitézi kedvezményre már igényjogosultságot szerzett. Egyébként a hivatkozott üzenetünkben foglaltak szerint járjon el.

Várad. Ha a vezénylés alkalmával járőrfelszereléssel utazó csendőr hátibőröndöt nem kap, magánholmiját kézitáskában is magával viheti, feltéve, hogy az a csendőr tekintélyének megfelelő, tehát kifogástalan külsejű és nem túlnagy terjedelmű. A Szut. 202. pontja voltaképpen a közbiztonsági szolgálatban álló csendőrről vonatkozik s miután a szolgálatilag — bár járőrfelszereléssel — vezénylési helyére utazó csendőr ilyennek nem tekinthető, ha hátibőrönd hiányában kézitáskát használ, nem kerül ellentétbe a Szut. rendelkezéseivel.

Győzni fogunk. A Nemzetvédelmi Kereszt igénylésének határideje már 1942. július 31.-én lejárt, újabb kérvényeket azóta csak különös méltánylást érdemlő esetekben fogadnak el. Azt tanácsoljuk: kérjen *folyamodóívet* az Országos Nemzetvédelmi Bizottságtól (Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 42.) és írja meg, hogy eddig miért nem jelentkezett kérelmével. Aki részvett az említett harcokban, megkaphatják a Nemzetvédelmi Keresztet.

11.111. Özvegy édesanyja után méltányossági alapon, bizonyos feltételek igazolása mellett kérheti a családi pótlék engedélyezését a B. M. úrtól (XX. osztály). A kérvényhez szükséges mellékletekről részletes tájékoztatást adtunk 1942. évi február 1.-i számunk 99. oldalán közölt „Örökbefogadás” jelígis üzenetünkben.

B. P. Bakonyiákó. A Háborús Emlékérmeket nem kaphatja meg. Csak akkor tarthatna rá igényt, ha hadiárva volna, vagy édesatyja az 1914–18. évi háborúval szorosan kapcsolatos szolgálatok teljesítése folytán keletkezett, illetve szerzett sérülés vagy egészségrontás következtében elhalt

volna. Olvassa el a Háborús Emlékérmek alapszabályainak 1/c. pontját, megtalálja az 1929. évi 26. számú Csendőrségi Közlönyben.

55.132. A foglalkozási jegyzék „Útmutatás”-a határozottan előírja, hogy a tantárgyakból mely §-okat, pontokat kell teljesen uralni (3/a. függ. rovat) és csak általánosságban ismerni (3/b. függ. rovat). Szó szerint tudni csak azt kell, amit a foglalkozási jegyzék a 3/a. rovatban aláhúzottan tüntet fel. Az „Útmutatás” 8. pontja az eredményes tanulás módszerét is ismerteti. Az „Útmutatás”-ban foglalt szabályok betartása minden csendőrnek, de elsősorban az őrsparancsnokoknak kötelessége. Ami az Ön megbízatását illeti, annak csak örülnie kell; eddigi szorgalmával, magatartásával alkalmasnak bizonyult erre a szép, bajtársias feladatra. Igyekezzék annak szívvel-leléssel megfelelni és ne szegjék kedvét a nehézségek, még az átmeneti megszorítások sem. Őrsparancsnoka bizonyára alapos megfontolás után intézkedett olyan szigorúan és — azt hisszük: indokoltan.

Jegyenye. A hibás példányt pótoltuk. Az 1942. évi 1–5. számunkból már nincs tartalékpéldány.

K. A. prb. csendőr Nógrádbercel. A csendőrgyűrűt Sasváry József ötvösmesternél Budapest, IV., Régi posta-u. 10. alatt rendelheti meg. A könyvek rendelésére olvassa el lapunk 1942. december 15.-i számának 786. oldalán „Czank S. próbacsendőr Oroszka” jelígis üzenetünket.

P. Gy. prb. csendőr Miskolc. Előbbi üzenetünk Önnel is szól.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

77.777. A történetet vonatottan, régimódi nyelven szedte versbe. 100 esztendő naptaiba való. Nem közölhetjük. Megdicsérjük azonban nemes, hazafias gondolkodásért.

99.999. Túlságosan hosszadalmasan megírt, szerény kis történet. Érzik rajta, hogy saját életének egy kedves darabkáját kívánta belefoglalni. Nem közölhetjük, de keressen fel máskor is, mert beküldött munkája jó íráskészségről tanuskodik.

D. S. ny. thts. Losonc. Későn kaptuk. Egyébként sem szoríthatunk volna helyet neki.

S. J. cső. Nagycsere. Képei jók, élesek. Kettőt közölni fogunk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd utca 10.

Felölös: Györf Aladár igazgató.

PAPIR, ÍRÓSZER

**Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelések**

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.

Megbízható óskerestény cég! • Pontos postai kiszolgálás.

POLYÓSZÁMLÁRA IS

KERESTÉNY CÉG

Férfi, fiú és nő kabátok, férfi és flúruhák, eső- és ballonkabátok, tiszti esőköpenyek legolcsóbb bevásárlási helye

Kulcsár és Theil, Marosvásárhely

Önállósítási Alapból létesített cég. Bólyai-utca 9. szám.

ÓRÁT arany-ezüst ÉKSZERT vásároljunk
BUCZ VILMOS órás- és ékszerésznél

KASSA, Fő-utca 17.

Veszek aranyat, ezüstöt, drágakövet legmagasabb napi áron

Szakszzerű
javítások

Egyenruházat, Katonai felszerelések

Szövetek

TURÁNI ISTVÁN cégnél.

KASSA, Fő-utca 118.

A m. kir. esendőrség szállítója. — Megbízható, pontos kiszolgálás.

Pontos **ÓRÁT**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
Ajándéktárgyakat bizalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN

szakképzett órás és ékszerésznél,

NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 19. • Szakszerű órajavítások. • A m. kir. Csendőrség szállítója.

Mi esendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat

SIMON ISTVÁN

CÉGNEL VÁSÁROLUNK.

NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.

A m. kir.
Csendőrség
szállítója.

EGYENRUHA

Polgári szabóság, felszerelési cikkek

Gergely Béla

NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.

A m. kir. esendőrség Bihar és Szatmár megyei osztályának megszervezett szobája

Megbízható, pontos kiszolgálás.

Mi **BÚTORT**

FEKETE VILMOS

allegorizációk, különleges kivitelűek

műbútor asztalosmester

bútorcsarnokából vásárolunk

Székesfehérvár, Batinás épület

A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

Méltányos árak! Kiváló munka!

Márkás rádió készülékek

és alkatrészek legolcsóbban

RÖHLICH

Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 5. szaküzletében.

ZALKA LAJOS

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.

A magy. kir. esendőrség szerződéses

szállítója. • A m. kir. esendőrség tag-

jainak kedvező fizetési feltételek.

EGYENRUHAZAT

FELSZERELÉSI CIKKEK

URI SZABÓSÁG

PONTOS szolgálathoz
pontos ÓRÁT! Arany,
ezüst ékszer! Mi

Székesfehérvár

Zita királyné-út 2. sz.

Gede Lajos
ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZNÉL
VÁSÁROLUNK

Optika, fotóalkak.

Képesített kelme- és fonalfestő vegytisztító üzem

Szavatolt száraz vegytisztítás. Különleges függönytisztító. Gyásztetések és sürgős munkák soronkívül. Telefonhívásra házhoz megy és házhoz szállít.

NÉMETH IMRE, UJPEST, ANONYMUS-U. 39. Tel.: 494-419.

Aranyozott - kovacsoltvas - kristály
Stylcsillárok, díslámpák

TÓTH JÁNOS

lámpa- és műhely

BUDAPEST, KOSSUTH L.-U. 1. e Ferenciek udvara, T.: 188-269.

ÓRA ezüst **ÉKSZER**
arany
ajándéktárgyakat vásároljunk

Szerafin Gyula órásmester és
ékszerésznél

Budapest, Krisztina-tér 2. Szakszerű javítás.

B

utort

hosszú részletre vásároljunk

Bertalanné

keresztény bútorszalonjában

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. em.

Díjtalan árajánlat!

Telefon: 22-31-31.

Egyenruházat HOKSÁRI

KELETI P.-U.-NÁL BAROSS TÉR 4

NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniatűrök — Javítások

MORZSÁNYI cégnél

Budapest, IV., Vaci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A esendőrség kedvelt bevásárló helye.

OSZTÁLYSORSJEGYET

TÖRÖK BANKHÁZNÁL

BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.

v á s á r o l u n k.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmak, szijazatok,
nyergek, tölténytáskák,
pisztolytáskák fényesítésére
és ápolására